

Domicil aktivistom OF za kamniško okrožje

Letošnja tradicionalna slavnostna seja občinskih skupščin Domžal in Kamnika je bila tokrat v dvorani kina Dom v Kamniku in se je poleg številnih gostov udeležilo več kot 300 delegatov obeh skupščin, ki praznujeta 27. julij kot skupni praznik. Med navzočimi je bilo zlasti veliko borcev in aktivistov, ki so bili tesno povezani z vstajo na Kamniškem. Slavnostni govornik je bil Jernej Lenič, predsednik občinske skupščine Domžale, ki je orisal začetek oboroženega gibanja proti okupatorju v našem delu Slovenije. Tako množične vstaje poleti 1941 ni bilo nikjer v Sloveniji in zato smo danes upravičeno ponosni na slavno pot, ki se je začela pred 33 leti. Vseh šest borbenih skupin, ki so izvedle oborožene akcije proti okupatorju, je kaj kmalu prerasl v večje partizanske enote. Ustanovljen je bil Kamniški bataljon in kasneje tudi slavna Šlandrova brigada. Tako velikega razmaha oborožene vstaje pa ne bi moglo biti brez široke podpore vseh prebivalcev sedanje kamniške in domžalske občine, ki so jo organizirali aktivisti osvobodilne fronte združeni v več kot 500 odborov. Zato sta se obe občinski skupščini odločili, da podelijo aktivistom odbora Kamniškega okrožja OF 1941 - 1945 domicil v občinah Domžale in Kamnik.

Delegati kamniške občinske skupščine so nato sprejeli poseben odlok o pobrat

tenju občine Kamnik z občinami, s katerimi se več kot šest let sodelujejo kamniški sindikati v vsakoletni manifestaciji „Karavani delavske solidarnosti“.

Občinska skupščina je letos podelila tudi priznanje organizacijam združenega

MATIJA JENKO, PODPREDSEDNIK SOB KAMNIK, IZROČA SREBRNO PLAKETO KAMNIKA MIRKU PODBEVSU

pomen za razvoj občine in širše družbenopolitične skupnosti. Zlato plakete Kamnika so dobile:

- Podjetje „Kamnik“ ob 120-letnici delovanja;
- Tovarna kovinskih izdelkov „Titan“ ob 75-letnici delovanja;

dela, ki imajo poseben pomen za razvoj občine in širše družbenopolitične skupnosti. Zlato plakete Kamnika so dobile:

- Industrija pohištva „Stol“ ob 70-letnici delovanja
- Tovarna usnja Kamnik ob 50-letnici delovanja;
- Živilska industrija ETA ob 50-letnici delovanja.

Srebrno plaketo Kamnika

uspešno delovanje krajevne skupnosti in dosežene uspehe pri izgradnji številnih novih objektov.

Med občani občine Kamnik so letos prejeli priznanja naslednji: Podbešek Mirko-Lado, znani družbenopolitični delavec in nosilec „partizanske spomenice 1941“, je prejel srebrno plaketo Kamnika, bronasto plaketo Kamnika pa so prejeli: Zore Ivan, upokojenec iz Kamnika, Vrhovnik Miha, delavec iz Titana, Grzinčič Oskar, upokojenec iz Kamnika, Pančur Alojz, delavec iz podjetja „Kamnik“, Gutschreiber Pavla, upraviteljica šole v Motniku, Podgornik Ivan iz Kamnika, aktivni strelec, Leskošek Stane, delavec rudnika kaolina Črna.

Javno priznanje Kamnika so prejeli: Kobilšek Pavle iz Kamnika, Štebe Maks, delavec iz Stola, Dujakovič Hela, delavka iz tovarne usnja, Burja Anton, delavec iz veterinarskega zavoda Kamnik, Kristen Sonja, predmetna učiteljica osnovne šole Toma Brejca iz Kamnika, Matjan Mija, upraviteljica šole v Šmartnem.

Na slavnostni seji je tudi upravni odbor sklada Toma Brejca podelil nagrade podružnici izseljeniške matice Kamnik-Domžale za uspešno povezovanje z izseljenci in zdomici ter Faniki Kratner, znani kulturni delavki iz Kamnika, za njeno življenjsko delo in kulturnoumetniško zgodovinsko izročilo. —tj

LETO XIII. ŠT. 9 SEPTEMBER 1974 1 DINAR

GLASILO SZDL OBČINE KAMNIK

Ob občinskem prazniku nova tovarna

Lahko trdimo, da je bil najpomembnejši dogodek ob letošnjem občinskem prazniku odprtje nove tovarne oziroma začetek proizvodnje v namembnem obratu Utoka - TOZD plastike. Prav nova proizvodnja pomeni pomembno delovno zmago, s katero so se delavci tega 900-članskega kolektiva vključili v praznovanja 50-letnice obstoja podjetja.

Prav načrtovanje srednjeročnega razvoja podjetja do 1975. leta je bilo pomembno glede na to, da se je kolektiv odločil tudi za finalizacijo proizvodnje usnja, saj se je proizvodnja s konfekcijo usnja zelo hitro razvila, skoraj vzporedno s tem pa je rastle in nastajala tudi proizvodnja plastične obutve. Prav zaradi zelo izpostavljenih tržnih nihanj v proizvodnji usnja v preteklih letih je sledila logična odločitev, da je nujno krepiti tisto proizvodnjo, ki je perspektivna in ekonomsko najbolj zanimiva, in sicer ne glede na to, kateri del kolektiva vplaga v tako proizvodnjo. Tovarna usnja se je namreč že konec minulega leta organizirala po ustavnih načelih, ko so oblikovali TOZD Usnjarna, Konfekcija, Plastika in skupne službe.

Od ideje do uresničitve zamisli je bilo potrebno manj kot leto in pol, da je lahko stekla proizvodnja v prek 5000 m velikih novih delovnih prostorih na Bakovniku. Vrednost

celotne investicije znaša prek 30 milijonov dinarjev, od tega vrednost uvožene opreme s carinskimi stroški več kot polovico te vsote. Opremo so namreč uvozili iz Kanade.

Proizvodnja v novih prostorih se bo v primerjavi z minulim letom povečala za skoraj desetkrat, torej bodo pri maksimalni proizvodnji izdelali okoli 2 milijona parov obutve in podobnih izdelkov letno. Sodobna strojna oprema, najnovejša tehnologija uvršča ta obrat med najsodobnejše, zato bo nedvomno lahko konkurenčno nastopal na svetovnem in domačem tržišču. Tovarna proizvodnja je v Evropi namreč še zelo malo znana, v Jugoslaviji je to prvi obrat, uporabnost obutve in drugih izdelkov, ki bodo prihajali s tekočih trakov, pa je vsestranska. Raziskave namreč kažejo, da bo moč pravočasno prodati vsi proizvodnjo in obenem zagotoviti potrošniku cenen in uporaben izdelek.

Ko je ob otvoritvi direktor podjetja Stane Simič govoril o dosežanih delovnih rezultatih in načrtih podjetja, je še posebej poudaril pomen odločitve za preusmeritev v novo proizvodnjo, kljub temu da bodo v začetku vezani predvsem na uvoz surovin, kasneje pa naj bi uvoz zmanjševali in se skoraj v celoti oskrbovali z domačimi surovinami. Prav v svetu je obutev iz PVC

GOSTJE OB OTVORITVI NOVE TOVARNE OBUTVE

materiala veliko bolj iskana kot iz drugih sintetičnih snovi. Ta obutev pa je obenem primerna tudi za posamezne zahtevnejše pogoje dela, primerna kot zaščitna sredstva in v civilni zaščiti, ker je PVC mnogo bolj odporen proti kislinam in plinom. Seveda, da ne govorimo o uporabnosti za šport, lov in ribolov in številne druge namene, kar dokazuje, da bo poleg kvalitete in obenem moderno oblikovane obutve na tržišču mogoče zadovoljiti še specialne potrebe doma in v tujini. Pričakujejo, da bi izvozili od 30-50 % celotne proizvodnje. Poleg obutve bodo nove avtomatizirane linije proizvajale tudi zaščitne rokavice, podplate in drugo.

V novem obratu je v začetku zaposlenih nekaj več kot 80 delavcev, ko pa bo proizvodnja stekla s polno paro, bo zaposlenih okoli 250 delavcev. Tako bi celotni dohodek TOZD IPOG pri polnem obratovanju narasel na približno 150 do 180 milijonov, akumulacija pa se bo po ocenah povečala do 20 milijonov.

Slovesnega odprtja in ogleda novih obratov sta se poleg predstavnikov občinskega družbenopolitičnega in gospodarskega življenja ter delavcev kolektiva udeležila tudi sekretar sekretariata CK Zveze komunistov Slovenije Franc Šetinc in predstavnik dobavitelja strojne opreme firme Drying Systems iz Kanade.

Udeleženci srečanja iz Kamnika so bili navdušeni nad programom, ki so ga pripravili Travničani, prav tako pa tudi nad Travnikom in njegovimi znamenitostmi, pa čeprav jih je na Vlačiču motil dež. Na povratku v Kamnik so se Kamničani ustavili tudi v zgodovinskem Jajcu in si ogledali njegove znamenitosti.

Ob slovesu v Travniku so si udeleženci zaželeli na svidenje prihodnje leto v Zrenjaninu na 8. srečanju delavske solidarnosti. Maja

SLAVJE OB 100-LETNICI ROJSTVA GENERALA RUDOLFA MAISTRA

Letošnji občinski praznik je dobil s proslavo 100-letnice rojstva kamniškega rojaka, borca za našo severno mejo RUDOLFA MAISTRA še posebno slavnostno obležje.

Po slavnostni seji občinskih skupščin Domžale in Kamnik se je pred Maistrovim spomenikom na Trgu talcev zbrala velika množica občanov, med katerimi je bilo prek 500 bivših borcev - prostovoljcev za severno mejo 1918/1919.

Prihiteli so iz vse Slovenije, da počastijo spomin svojega velikega voditelja. V dolgem sprevodu so z godbo in prapori na čelu krenili od spodnje železniške postaje proti slavnostnemu prostoru. Tu so naj-

S temi besedami je začel svoj govor VIKTOR REPIC, ki je najprej orisal dogodke na Koroškem ob koncu prve svetovne vojne in vlogo borcev za severno mejo v teh dogajanjih.

Ko je govoril o današnjem položaju naših narodnostnih manjšin v zamejstvu je med drugim dejal:

Po porazu fašizma smo lahko gradili našo politiko do sosednjih držav, demokratične in nevtralne Avstrije in republike Italije na predvidevanjih, da bodo meje v bodoče vse bolj čimteljivo povezovanje, ne pa ločevanja med narodi. Upravičeno so bila pričakovanja, da bo ustvarjeno novo vzdušje v medsebojnih odnosih, v medsebojnem sodelova-

stvo, da vladi Italije in Avstrije popuščajo njihovim pritiskom. Zato se obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih dokumentov, mednarodnih pogodb in lastnih notranjih predpisov skušajo na najrazličnejše načine zavlačevati, ni videti prave volje za njihovo dejansko sprovanje ali pa vsaj ne tako kot so bile sprejete. To pa je za obstoj in normalen razvoj slovenske narodnostne skupnosti bistvenega pomena. Pojavljajo se celo lažne trditve, da so pravzaprav vse bistvene obveznosti že izpolnjene. Skratka, naše manjšine se morajo še danes, skoraj trideset let po končani vojni boriti za dejansko uveljavljanje svojih pravic, ki so jim bile na papirju že davno zagotovljene.

Mi smo vprašanje drugih narodnostnih skupnosti pri nas uredili na

ta način, da jim je zagotovljen položaj kot drugim občanom naše socialistične samoupravne domovine. Mi vsestransko podpiramo prizadevanja naših narodnostnih skupnosti onstran meje v ustvarjanju svojih nacionalnih pravic, prav tako pa smo dolžni spremljati izpolnjevanje mednarodnih pogodb in zaščiti naših manjšin s strani tistih, ki so dolžni to storiti.

Nerešeni pereči problemi resno zavirajo tak razvoj medsebojnih odnosov, ki naj bi bili in bi lahko bili ne samo v polnem interesu obeh strani, ampak istočasno tudi prispevek k naporom za oblikovanje novega sistema mednarodnih odnosov, naslonjenega na načelih mirnega sožitja in dejanske enakopravnosti med vsemi narodi svetovne skupnosti.

V kulturnem programu so sodelovali združeni pevski zbori Solidarnost iz Kamnika in iz Domžal, recitatorji Kamniške gimnazije pa so predstavili več Maistrovih pesmi.

Ob zaključku so udeleženci poslali pozdravno pismo predsedniku Titu.

Kamnik pobraten s sedmimi občinami

Petega septembra je delegacija kamniških sindikalnih delavcev in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij odpotovala v Travnik na 7. srečanje delavske solidarnosti, v katerem sodelujejo predstavniki delovnih organizacij iz občin: Kotor, Peč, Travnik, Strumica, Zrenjanin, Gornji Milanovac, Sl. Požega in Kamnik. Letošnje srečanje je bilo toliko pomembnejše od prejšnjih, ker so predsedniki občinskih skupščin podpisali dokument o pobratenuju vseh sodelujočih občin iz vseh socialističnih republik in pokrajin.

Delegacija za 7. srečanje, v kateri je bilo 48 članov, so izbrale osnovne organizacije sindikata preko svojih izvršnih odborov. V delegaciji so bili tudi predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij občine. Delegacije vseh osem mest so si v Travniku ogledale kulturno-zgodovinske znamenitosti in obiskale nekatere delovne organizacije v Travniku. Med drugim so obiskali tudi rojstno hišo prvega našega

nobelovca - Iva Andriča.

Sodelovanje teh mest se je pričelo leta 1968 na predlog sindikalnega sveta G. Milanovca. Pričetek sodelovanja pada v čas, ko je sindikat pričel dobivati pomembno vlogo v uresničevanju gospodarske in družbene reforme. Sodelovanje je takrat nosilo še naziv Karavana delavske solidarnosti, prvo srečanje delavcev osemih mest pa je bilo v Strumici. Do sedaj so se delavci sodelujočih mest srečali že sedemkrat in prihodnje leto se bo v Zrenjaninu zaključil prvi bog v medsebojnih srečanjih. Na srečanju v Slavoniki Požegi 1972. leta je bil z velikim odobravanjem sprejet predlog o pobratenuju vseh sodelujočih občin.

Pobratenuju v Travniku so prisostvovali tudi predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak ter predstavniki družbenopolitičnega življenja Bosne in Hercegovine. Svečana listina o pobratenuju je bila pod-

pisana v soboto, 7. septembra, v Travniku. Ta svečanost je dala letošnjemu srečanju delavcev iz osemih občin še posebej poudarek. Akt o pobratenuju so podpisali predsedniki občinskih skupščin: mr. Marjan Strbašič (Sl. Požega), Stanimir Jovanović (G. Milanovac), Boško Mačić (Kotor), Ivica Blažević (Travnik), Rade Zvicer (Peč), Vasil Hadži-Tosev (Strumica), Mirko Celar (Zrenjanin) in Franc Svetelj (Kamnik).

Udeleženci srečanja iz Kamnika so bili navdušeni nad programom, ki so ga pripravili Travničani, prav tako pa tudi nad Travnikom in njegovimi znamenitostmi, pa čeprav jih je na Vlačiču motil dež. Na povratku v Kamnik so se Kamničani ustavili tudi v zgodovinskem Jajcu in si ogledali njegove znamenitosti.

Ob slovesu v Travniku so si udeleženci zaželeli na svidenje prihodnje leto v Zrenjaninu na 8. srečanju delavske solidarnosti. Maja

NI PRVIČ, DA SO SE MAISTROVI BORCI ZBRALI V KAMNIKU

prej položili venec k Maistrovem spomeniku in k spomeniku talcev.

Slavnosti so se udeležili številni predstavniki družbenopolitičnega življenja Slovenije, med njimi član izvršnega odbora republiške konference SZDL VIKTOR REPIC, ki je imel slavnostni govor.

Spominske slovesnosti v počastitev svojega očeta, sta se udeležila tudi Maistrova sinova HRVOJ in BORUT.

Pred štirimi leti je bil odkrit spomenik, s katerim ni samo mesto Kamnik svojemu rojaku generalu RUDOLFU MAISTROVOJANOVU, ampak celo domovina izrazila priznanje za njegov pomemben očež v osvobodilno našega narodnostnega ozemlja.

nju in povezovanju in da bodo manjšine postale, kot temu običajno pravimo, most preko katerega se narodi zbližujejo, dežele, kjer so naše narodnostne skupnosti ostale, so prevzele mednarodne obveznosti, ki konkretno obvezujejo države podpisnic, da ščitijo manjšine in zagotovijo njihove pravice. Čas je marsikaj od takih predvidevanj potrdil, položaj naših manjšin, se je brez dvoma nekoliko učvrstil, vendar pa je prav tako pokazal, da so še možne sile na delu, ki so bile sicer poražene v drugi svetovni vojni, pa danes ponovno oživljajo svojo dejavnost in uveljavljajo svoje miselnosti, ki jim taki tokovi medsebojnih odnosov ne gredo v račun. Zaskrbljenost in obžalovanje vzbujata dej-

Sprememba prodajnih cen vode in kanalščine

Izvršni svet občine Kamnik je na 5. seji dne 13. 7. 1974 obravnaval vlogo komunalnega podjetja Kamnik za spremembo prodajne cene vode in kanalizacije. Komunalno podjetje je predložilo izračun stroškov in obveznosti, ki bremenijo vodovod in kanalizacijo. Iz predloženega izračuna izhaja, da komunalno podjetje s prodajno ceno vode in kanalščine ne krije vseh obveznosti in da bi brez spremembe prodajnih cen vode in kanalščine poslovali ti dve dejavnosti z izgubo.

Izvršni svet je bil seznanjen, da sedanji vodovod ne more dati potrebne količine vode, ki bi zadostovala za potrebe Kamnika. Ze sedaj se dogaja, da so višja nadstropja v blokih pogosto brez vode; s priklučkom novih uporabnikov na obstoječe vodovodno omrežje se bo stanje samo poslabšalo.

Za gradnjo novega vodovoda na Iverju je bilo do sedaj vloženi 5.400.000 din, za leto 1974 je namenjenih nadaljnjih 2.422.835 din. S temi sredstvi naj bi sanirali zajetje in odkupili dve kmetiji, ki sta na področju vodnega zajetja. Komunalno podjetje je predložilo izvršnemu svetu tudi aproksimativni predračun za dograditev primerne vodovoda na odseku Stranje - Kamnik v znesku 7.756.801 din. Po izjavi predstavnikov komunalnega podjetja bodo izdelani vsi potrebni načrti za lokacijo do konca tega leta. Tako da bo s tem omogočena izgradnja vodovoda v naslednjem letu.

Komunalno podjetje je prav tako seznanilo IS, da je del vodovodnega omrežja v Kamniku potrebno obnoviti zaradi dotrajanosti in propustljivosti cevi.

Izvršni svet je povabil k razpravi o spremembi cene vodovoda in kanalščine predstavnike krajevne skupnosti Kamnik. V soglasju s predstavniki krajevne skupnosti Kamnik je izvršni svet sprejel naslednje

SKLEPE:

1. Odobri se povečanje prodajne cene vode, in sicer:
  - za gospodinjstva od 1 din na 2 din za kub. m
  - za druge porabnike od 1,50 din na 2,50 din za kub. m porabljene vode.
2. Poziva se izvršni odbor Ljubljanske banke - podružnica Kamnik, naj nameni kredit za izgradnjo vodovoda Iverje.
3. Komunalno podjetje Kamnik mora vse presežke po pokritju poslovnih stroškov iz sredstev vodarine nameniti izključno za gradnjo vodovoda Iverje.
4. Izvršni svet priporoča Komunalnemu podjetju Kamnik, naj vsa sredstva, ki bodo ostala po zaključnem računu po pokritju nujnih investicijskih del, nameni za izgradnjo vodovoda.
5. Izvršni svet naroča komunalnemu podjetju Kamnik, naj intenzivno sodeluje z občinsko skupščino Domžale in pripravi predlog izvršnemu svetu za morebitno skupno financiranje vodovoda Iverje.
6. Zviša se cena kanalščine od sedanje cene
  - za gospodinjstvo od sedanje cene, ki znaša 0,40 din
  - drugi porabniki od 0,40 na enotno ceno 0,80 din za kub. m porabljene vode.

Izvršni svet meni, da predstavljajo sprejeti sklepi le del ukrepov za dokončno ureditev preskrbe z zdravim pitno vodo. Prav tako meni, da s spremembo cene kanalščine ni urejeno vprašanje dograditve kolektorja, ki bo odvajal vse odplake v bodočo čistilno napravo pri Domžalah. Po predvidevanjih bo do konca letošnjega leta dograjen kolektor do občinske meje v Šmarci. Za dograditev kolektorja od Šmarce do Bakovnika je po predračunu potrebnih 3.500.000 din.

Izvršni svet pričakuje, da bodo občani razumeli sprejete sklepe in dali nove pobude preko krajevne skupnosti in delegatov občinske skupščine za dokončno ureditev teh perečih problemov. Prav tako pričakuje, da bodo delovne organizacije namensko vložile sredstva za dograditev vodovoda in kolektorja.

Posvet s predsedniki krajevnih organizacij SZDL »Izobraževanje in pomoč Kozjanskemu«

Na posvetu predsednikov krajevnih organizacij in članov izvršnega odbora občinske konference SZDL dne 2. septembra je bila glavna tema razgovorov o izobraževanju delegatov zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine in članov odborov SZDL.

Nalogo izobraževanja delegatov smo v občini sporazumno odložili na jesenski in zimski

rok. V jesenskem obdobju bo delavska univerza organizirala seminarje za delegate zbora združenega dela, v zimskem obdobju pa za delegate zbora krajevnih skupnosti.

Seminarji v zimskem roku so načrtovani za november in december tega leta. Na posvetu smo se sporazumeli in določili naslednja območja, za katera bi organizirali seminarje:

v Motniku za krajevno skupnost Motnik in Špitalič; v Šmartnem za krajevne skupnosti Šmartno, Tuhinj, Srednja vas in Sela; v Kamniški Bistrici za krajevno skupnost Kamniška Bistrica in Godič; v Komendi za krajevno skupnost Komenda, Križ in Moste; na Duplici za krajevno skupnost Duplica, Šmarca in Volčji potok; v Kamniku za krajevne organiza-

cije Kamnik, Nevlje, Tunjice, Podgorje in Vranja peč.

Program predavanj, urnik in predavatelje bo priskrbel delavska univerza Kamnik in pravočasno obveščala o pričetkih seminarjev in drugih nalogah (obveščanje, priprave prostorov, udeležba itd.).

-FC

Zbiranje pomoči prizadetim na Kozjanskem

Ugotovili smo, da je akcija v nekaterih krajevnih skupnostih v teku, medtem ko pri drugih akcijah zbiranja pomoči še ni bila organizirana.

Iz podatkov, ki smo jih prejeli od SDK v Ljubljani, so krajevne skupnosti naše občine in družbene organizacije ter obrtniki prispevali do 11. 9. 1974 naslednje zneske:

občinski komite ZKS	5.372,75
občinski sindikalni svet	5.352,00
Klub upokojevcov	4.000,00
krajevna organizacija RK Komenda	2.490,00
krajevna skupnost Črna	2.030,00
krajevna skupnost Črna-Gozd	990,00
krajevna skupnost Motnik	2.617,00
krajevna skupnost Sela	1.450,00

krajevna skupnost Šmartno	2.330,00
krajevna skupnost Vranja peč	509,00
krajevna organizacija SZDL Nevlje	2.432,00
obrniki in ostali občani	5.976,75

Skupaj 35.549,50 din

Iz pregleda je razvidno, da prispevkov še ni nakazalo 13 krajevnih skupnosti. Vsi navzoči na posvetu so prejeli navodila, da je potrebno akcijo zbiranja pomoči pospešiti in končati do konca septembra.

Tudi vsi obrtniki še niso nakazali svoje prispevke, saj do sedaj zbrana sredstva znašajo le okoli 20 din na enega obrtnika, katerih število znaša od 280 do 300 v naši občini.

-fc

DAN NARODNE NOŠE

Turistično društvo v Kamniku je v nedeljo, 8. septembra že sedmič organiziralo sedaj že tradicionalno prireditev DAN NARODNE NOŠE.

Mesto je, okrašeno s slovenskimi, državnimi in kamniškimi zastavami, sprejelo kar lepo število folklornih skupin in skupin narodnih noš iz domačih krajev, iz sosedne republike, iz Italije in avstrijske Koroške. V počastitev dneva je postavilo v središču mesta na Titovem trgu visok mlaj - znamenje slovenskega praznovanja.

Ze dopoldne je na Trgu prijateljstva imela svoj nastop pihalna godba glasbene šole iz Kamnika. Priznati je treba, da so mladi godbeniki svojo nalogo opravili zelo dobro. Istočasno so izvedle svoj program fol-

klorne skupine iz Črnomlja, Dragatuša, Vinice in Dovjega.

V popoldanskem sprevedu so se razvrstile folklorne skupine in skupine narodnih noš, na čelu povorke so ponosni konjeniki popeljali spreved skozi mesto. Sledili so jim planšarji z Velike planine ter voz narodnih noš iz Kamniške Bistrice. Nato je sledila slikovita skupina narodnih noš iz Koroške iz Radiš, kjer je Matica, Slovensko prosvetno društvo Radiše, praznovalo 1. septembra 70-letnico obstoja. Sledila je skupina iz Grosupljega ter impozantna skupina noš iz Trsta in okolice, ki so jo navdušeno pozdravljali po vsem mestu, ter bogata skupina iz Velikega Repna. Nič manj zanimiva ni bila skupina

madžarskih noš iz Lendave, ter skupine: iz Radomelj in Črnomlja, Komende in Sodražice.

Sledile so skupine iz Lupoglave, iz Lukovice, Domžal in Semiča, Portoroža, Dragatuša, Škofje Loke, Ljubljane, Vinice, Kranja in Mengša. Da je bila skupina noš iz Zelezne Kaple toplo pozdravljena, menda ni treba posebno naglašati. Nato so prišle skupine iz Kranja in Podkorena, zaključili pa so spreved domačini - narodne noše iz Kamnika in okolice, ki jim je veljal po vsem mestu poseben pozdrav. Ne smemo pozabiti še na udeležence na vozovih, kolesljih, parizarjih - posebno na skupino iz Stare Loke - ki so na kraju spreveda končali slikovito razglednico narodnih noš.

Spreved so popestrile godbe na pihala, in to: zelo dobra in zanimiva skupina iz Vevč, odlični godbi iz Litostroja in Žirov, ter stalni spremljevalec vseh prireditev v Kamniku, godba iz Mengša.

Pri popoldanskem sprevedu nastop folklornih skupin je treba omeniti skupine iz Kamniške Bistrice, Radiš, Trsta, Semiča, Lupoglave, Zelezne Kaple in Portoroža. Vsi so dobili za svoje izredno dobre nastope mnogo hvale in priznanj.

Za red in varnost so vzorno skrbeli naši miličniki, ki so jim priskočili na pomoč kamniški gasilci, tako da je bil spreved skozi mesto brez ovir.

Turističnemu društvu - organizatorju prireditve, vse priznanje. AS

Odkritje spominske plošče kmečkih uporov v Špitaliču

Zadnja prireditev v okviru letošnjega občinskega praznika je bila v Špitaliču v nedeljo, 28. julija, in sicer:

Na razvalinah nekdanje graščine v Špitaliču so občani te krajevne skupnosti odkrili spominsko ploščo kmečkim uporom iz leta 1635.

Priprave za to svečanost so bile obsežne. Zapuščene razvaline graščine in najbližjo okoličje je bilo potrebno primerno urediti in konzervirati ostanke zidu.

Na vidnem mestu ob cesti so pritrčili spominsko ploščo z napisom ZID ŠPITALIŠKE GRAŠČINE. V DOBI KMEČKIH UPOROV SO

V MAJU 1635 PODLOŽNIKI NAPADLI GRÓFOVO GRAŠČINO POSTAVILA KRAJEVNA SKUPNOST ŠPITALIČ 1974

Prizadevni odborniki krajevne organizacije SZDL in krajevne skupnosti ter mladinci so primerno uredili slavnostni prostor in pripravili vse drugo za to svečanost.

Po pozdravnih besedah predsednika krajevne skupnosti Mirka Zeleznika je predsednik občinske konference SZDL Ferdo Cvetko opisal nastanek in zgodovinski razvoj nekdanjega hospitala in obdobje kmečkih uporov na Slovenskem.

V kulturnem programu so sodelovali učenci osnovne šole z recitacijami in pevski zbor Solidarnost.

Najstarejši občan krajevne skupnosti 79-letni Anton Cencelj z Okroga pri Motniku je ob koncu svečanosti odkril spominsko ploščo.

Po končani svečanosti je bila zabava ob zvokih veselih Poljanškov, ki je trajala globoko v noč.

Vsi gostje iz Kamnika in sosednjih krajevnih skupnosti so bili izredno zadovoljni s celotnim programom ter solidno postrežbo, ki so jo organizirali domačini.

F.C.

TUDI LETOS JE BILO VESELO

M. ZIDAR OBISKAL ETO

V začetku septembra je član izvršnega sveta skupščine SR Slovenije in republiški sekretar za kmetijstvo inž. Milovan Zidar obiskal kolektiv živilske industrije Kamnik. Predstavniki samoupravnih organov in vodstva podjetja so gosta seznanili s poslovanjem 300-članskega kolektiva, ki je prav letos močno povečal proizvodnjo. Vse kaže, da bo letos predelano več kot 6.000 ton povrtin, kar je precej več kot leto poprej. Posebno velika je bila proizvodnja kisljih kumaric, kar je tudi zasluga dobro organizirane kooperacije z zasebnimi kmeti in kmetijskimi zadrugami. V Sloveniji in tudi

drugih republikah. Več kot polovico za vlaganje potrebnih kumaric, rdeče pese, zelja in celo sladkih fefronov bodo dobili od slovenskih kooperantov.

Predstavniki ETE so tovariša Zidarja seznanili s težavnimi pogoji gospodarjenja organizacije združenega dela, saj so v letu dni stroški embalaže, ki je v proizvodnji nujno potrebna, zelo hudo narasli, cene končnih izdelkov pa se več kot leto dni niso spremenile. Prav to dejstvo je povzročilo, da kamniška ETA letošnjega prvega polletja ni zaključila nič kaj uspešno. Neurejen način samouprav-

nega dogovarjanja o cenah in ostra družbena kontrola cen živilom lahko kaj hitro dobro stoječe podjetje pahnejo v izgubo.

Tovariš Zidar je podprl prizadevanja ETE po razširitvi kooperacije s kmeti in kmečkimi zadrugami, saj je ETA med redkimi, ki pri krepitvi sodelovanja s kmeti uživa velik ugled. Predlagal je tudi tesnejšo povezavo z manj razvitimi področji Slovenije, ki imajo vse pogoje za kooperacijsko proizvodnjo vrtnin. Republiški sekretar za kmetijstvo si je ogledal tudi proizvodne obrate in se o delu pohvalno izrazil. -rž

KMETJE OB SPOMINSKI PLOŠČI V ŠPITALIČU

Samoupravno družbeno planiranje v občini Kamnik

Družbenemu planu občine daje nova ustava, zvezna kot republiška, velik pomen; za uveljavitev družbenega planiranja pa se zavzemajo tudi stališča in sklepi VII. kongresa Zveze komunistov Slovenije in X. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije. Sprejeti dokumenti obvezujejo vse nosilce samoupravnega družbenega planiranja: TOZD, OZD, krajevne in interesne skupnosti in družbenopolitične skupnosti, da prično s pripravami srednjeročnega plana razvoja v letih 1976-1980 in da v procesu samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja oblikujejo svojo in skupno razvojno politiko.

Za tiste, ki že imajo razvito planiranje in izdelane razvojne plane, pomeni srednjeročni plan razvoja aktualiziranje nalog in kontinuirano nadaljevanje dela, vsekakor pa bo potrebno upoštevati uveljavljanje novih družbenoekonomskih odnosov naše družbe. V preteklosti smo v okviru družbenih planov planirali predvsem gospodarski razvoj, zapostavljali pa smo negospodarske dejavnosti našega življenja, poleg tega pa je bil plan predvsem domena strokovnih služb in vodilnih struktur. Sedaj pa je planiranje ena bistvenih samoupravnih aktivnosti in tako po vsebini kot obliki demokratičen proces, v katerem delavci v TOZD, OZD in občani v krajevnih skupnostih prevzemajo v svoje roke skrb za bodočnost in razvoj. To je tudi temeljna misel in vodilo nove ustave, uveljavitev te nove vsebine v družbenem planu pa bo odvisna od prizadevanja družbenopolitičnih organizacij, zlasti SZDL in sindikatov.

V naši občini smo že pričeli z akcijo za izdelavo družbenega plana. Občinski IS je skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami imenoval komisijo za sestavo družbenega plana občine v letih 1976-1980, ki bo vodila vse priprave samoupravnega družbenega planiranja. Člani te komisije so predstavniki družbeno-

političnih organizacij in predstavniki gospodarskega in družbenega življenja. Komisija bo na osnovi določenih analiz, ugotovitev in predlogov strokovnih služb in drugih komisij urejevala ključne probleme, opredelila se bo za smerice hitrejšega gospodarskega in družbenega razvoja, usklajevala bo različne interese med krajevnimi skupnostmi, interesnimi skupnostmi, TOZD in OZD, posamezne nosilce planiranja pa bo opozarjala na samoupraven način planiranja in na potrebe dopolnitve in spremembe plana. Poleg te komisije so še komisije za razvoj gospodarstva, komisija za razvoj krajevnih skupnosti in komisija za razvoj družbenih dejavnosti. Podrobno ne bi navajali programa dela komisij, v glavnem se bodo morale zavzemati za integralnost planiranja in za razvoj integracijskih gibanj. Najbolj zahtevno delo pri izdelavi srednjeročnega plana razvoja bo potekalo pri osnovnih nosilcih planiranja, zato bi morali odgovorni dejavniki naše družbe posvetiti planiranju na tej ravni največjo pozornost.

Delovne organizacije bodo pri planiranju upoštevale svoje specifične pogoje, od njih samih bo odvisno, katerim problemom bodo dale poudarek. Posebej pa naj analizirajo in proučijo vprašanja, o katerih sodi komisija za razvoj gospodarstva srednjeročnega plana, da jih moramo v okviru občine temeljito obdelati. Izpolniti morajo tudi anketo Zavoda SRS za planiranje. Analize, ki bi naj bile osnova za sestavo srednjeročnega plana razvoja, morajo biti strokovno obdelane, sprejemljive variante pa naj strokovne službe izdelajo v različnih variantah. Običajno mislimo, da delavca zanimajo predvsem osebni dohodki in možnosti za pridobitev stanovanja, vendar to še ne pomeni, da niso zainteresirani za druge probleme. Problematiko je potrebno le strokovno obdelati, potem pa jo delavcem razumljivo razložiti in v

takem primeru bo lahko večina delavcev razumela tudi težje gospodarske probleme. Večina zaposlenih bo na primer domela, da jim bodo posojila v novih investicijah povečala dohodek in osebni dohodek, razumeli pa bodo tudi, da jim take odločitve v določenih okoliščinah omejujejo likvidno sposobnost in v slabšem primeru otežkočijo izplačilo osebnih dohodkov.

V prihodnem družbenem planu bo tudi vsaka krajevna skupnost imela svoj petletni plan razvoja. Sveti krajevnih skupnosti bodo skupaj s komisijo za razvoj krajevnih skupnosti pripravili konkretne predloge, na primer: o izgradnji cest, kanalizacij, vodovodov v posameznih letih od 1976-1980. Realno morajo oceniti tudi vrednost teh del. Komisija za razvoj krajevnih skupnosti bo pripravila tudi predlog virov financiranja srednjeročnih planov krajevnih skupnosti. Kakor pri drugih nosilcih planiranja, tako morajo biti tudi v krajevnih skupnosti predlogi petletnega plana dobro pripravljene, zato da ne bi na zborih obččanov poslušali le želja obččanov, temveč bi se že konkretno odločili za posamezna dela ali objekte in za prioriteten vrstni red v okviru sredstev, ki bodo na voljo, obenem pa bi se že tudi odločili, na kakšen način bi financirali bodoči razvoj.

V samoupravnih interesnih skupnostih naj tudi pričnejo s pripravami srednjeročnega plana. Izdelajo naj snalizo stanja in ugotovijo ključne probleme, sicer pa bodo morali počakati na plane krajevnih skupnosti in TOZD, da bodo potem tem planom prilagodili svoje plane obsega in strukture storitev, plan materialnih pogojev dela, plan kadrov in finančni plan.

Roki za izdelavo posameznih faz družbenega srednjeročnega plana bodo prilagojeni zahtevam Zavoda SRS za planiranje, nosilci planiranja pa bodo obveščeni o tem.

Boncelj Jože, dipl. oec.

SVIT – ZDRUŽEN

Čeprav predstavlja slovenska kemijska industrija približno 15% celotne jugoslovanske kemijske proizvodnje, je zaradi svoje razdrobljenosti izpadla iz razvojnega programa jugoslovanske kemijske industrije v obdobju 1970-1975. To je bil povod, da se je združila slovenska kemijska industrija v združeno kemično industrijo Slovenije; odkar je bil podpisan samoupravni sporazum Združene kemijske industrije Slovenije, so že vidni prvi rezultati. Uspela je izdelati razvojni načrt slovenske kemijske industrije, pripravila reorganizacijo šolstva, pomagala je, da se je združilo nekaj delovnih organizacij, ki bodo dovolj močne, tako finančno kot kadrovsko, da bodo sposobne prevzeti izgradnjo večjih objektov, ki so predvideni v srednjeročnem planu.

Ena izmed večjih sestavljenih organizacij združenega dela je tudi združeno podjetje kemije, gume in plastike „Polikem“, ki zaposluje prek 7000 delavcev. V srednjeročnem planu razvoja slovenske kemijske industrije bo prevzel pomembno mesto za izgradnjo enega največjih objektov za proizvodnjo surovin, ki jih primanjkuje tako na domačem kot na svetovnem trgu.

V SOZD Polikem so se združile naslednje delovne organizacije: Tovarna lakov in barv COLOR, Medvode, kemična industrija DONIT, Medvode, delovna organizacija za uvoz – izvoz, servis in konsignacijo COMMERCE, industrija kemičnih pomožnih sredstev YUGOCRYL, Ljubljana, kemična industrija HELIOS iz Domžal, kemična industrija JUB iz Dola pri Ljubljani, kemična tovarna MELAMIN iz Kočevja, tovarna gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov SAVA, Kranj ter kemično-keramična industrija SVIT iz Kamnika. V vseh naštetih delovnih organizacijah so delavci na svojih zborih izglasovali pristop v SOZD POLIKEM in sprejeli samoupravni sporazum o združevanju delovnih organizacij v sestavljeno organizacijo združenega dela POLIKEM.

Po devtmesečnih intenzivnih pripravah so 3. julija 1974 pooblašeni predstavniki delovnih organizacij podpisali samoupravni sporazum. V letošnjem prvem polletju so ustvarili v združenem podjetju Polikem 1,705,103,000 din celotnega dohodka. Do konca leta pa predvidevajo, da bo celotni dohodek 3,5 milijarde din. Ta dohodek izvršča Polikem med najmočnejše organizacije, tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji.

Cilji, ki so vodili kamniški SVIT, da se je vključil v združeno podjetje kemije, gume in plastike POLIKEM, so predvsem naslednji: z združitvijo so dosegli močno in poslovno učinkovito združeno podjetje, ki bo zagotovo bilo rentabilno in ekonomično poslovanja ter uspešnejše nastopanje na domačem ter predvsem na svetovnem trgu. Kar je najvažnejše, pa je to, da bodo imeli enotno razvojno politiko, ki jim bo omogočila hitrejši napredek.

Poleg gospodarske organiziranosti delujejo tudi že družbenopolitične organizacije v okviru nove organiziranosti SOZD Polikem. Zal je vse premalno delovnih organizacij iz kamniške občine, ki se povezujejo. Zato naj bo kemično-keramična industrija SVIT za primer tudi drugim delovnim organizacijam, ki počivajo na svojih tradicijah. Verjetno imajo tudi druge kamniške delovne organizacije dovolj skupnega s sorodnimi delovnimi organizacijami v občinjskih mejah in zunaj njih in bi morale razmisliti o povezovanju, saj je za nekaj tisoč zaposlenih v kamniški občini vse preveč imen delovnih organizacij.

v. g.

SVIT prodaja v Sovjetsko zvezo

Prvi tovornjak je odpeljal polirno pasto v Moskvo

Vse kaže, da si je SVIT zagotovil prodajo polirnih past za pohištveno industrijo v Sovjetski zvezi. V začetku septembra je namreč odpeljal prvi kamion z 20 tonami polirne paste za naročnike v Moskvi, Krasnodaru, Rostovu in Vilni. Trdne polirne paste, ki jih proizvajalci pohištva uporabljajo za površinsko obdelavo pohištva z visokim sijajem, izdelujejo v Svitu edini v Jugoslaviji. Kupec je s kvaliteto Svitovih polirnih past zelo zadovoljen in je za letošnji naročil kar 500 ton tega

kvalitetnega izdelka. Prihodnje leto pričakujejo, da bodo v Sovjetsko zvezo prodali več kot 2.000 ton polirnih past, zato bodo proizvodnjo mehanizirali in tehnološko izpopolnili. Tudi domača pohištvena industrija, posebno Brest, Treska in Slovenijales iz Idrije so z novim kamniškim izdelkom zadovoljni, saj bodo tako prihranili prepotrebne devize, ki so jih do sedaj morali izdajati za uvoz polirnih past.

Lahko rečemo, da se prodaji v tujino tudi v Svitu odpirajo

vrata, saj bodo letos izvozili za 16 milijonov dinarjev, tako da bo letošnji izvoz kar trikrat večji od lanskega. Polovica izvoza je namenjena trgu s konvertibilno valuto, drugo pa bodo prodali na Vzhod. Omeniti moramo, da je tudi izvoz elektroporcelana postal rentabilen, saj so pri tujih kupcih dosegli zelo ugodne cene. Vse to kaže, da so izdelki iz kamniškega SVITA cenjeni in iskani tudi v Avstriji in Nemčiji.

-tj

DELEGATI IN OBČINSKA SKUPŠČINA

Obveščanje — pogoj za učinkovito delo skupščine

V dosedanjih dveh sestavkih smo govorili o sestavi in nalogah delegacij ter zborov občinske skupščine. Če želimo zagotoviti dejanski vpliv in interes delovnega človeka in občana pri odločanju v občinski skupščini, potem moramo nujno spreminiti način in metode dela skupščine in njenih organov.

Pri uveljavljanju novega načina delovanja skupščinskih teles bomo morali biti pozorni zlasti na naslednje:

— Zbori občinske skupščine morajo praviloma zasedati vsak zase. Vsak zbor ima svoje, z ustavo in občinskim statutom določene naloge in odgovornosti, za katere se morajo pripravljati delegacije in delegati v samoupravni bazi.

Zato naj bi vsak zbor zase določal dnevni red in v skladu s svojimi pristojnostmi odločal samostojno. Če pa bo prišlo do razlik v odločitvah, imamo za to v ustavi in statutu določen usklajevalni postopek.

— Dnevni redi se posebej morajo zbirati v velikem številu točk. Stremeti bo treba za tem, da bodo seje vsebinsko čim bolj zaokrožene, še posebej pa si bo treba prizadevati, da se zborov ne bi obremenjevali s številnimi zadevami, ki jih lahko sporazumno urejajo neposredno krajevnih skupnosti, temeljne organizacije združenega dela, samoupravne interesne in druge skupnosti.

obveščanja in komuniciranja v delegatskih odnosih, ki bo omogočil pravočasno in vsestransko obveščeno delovnih ljudi in delegatov o problematiki in vsebini bodočih sej občinske skupščine oz. njenih zborov. Če pravimo, da mora biti odločanje v skupščini interes in glas občana, potem je eden izmed temeljnih pogojev za to prav dobra obveščena občana in delegata.

Ker sta obveščena in obveščanje pomembni sestavini v celotnem procesu samoupravljanja, še posebej pa v delegatskem in skupščinskem sistemu, naj o tem vprašanju spregovorimo nekaj besed. Pri tem pa je naš namen tudi v javnosti preveriti nekatere konkretne rešitve na področju obveščanja delegatov, o katerih je te dni razpravljalo predsedstvo občinske skupščine.

Predvsem ne gre za uvajanje nekega povsem novega sistema obveščanja, potrebno je že obstoječi sistem izpopolniti in ga prilagoditi zahtevam delegatskih razmerij. Delovni človek — občan mora imeti na voljo informacije o svojem položaju v temeljni organizaciji združenega dela in o njenem gospodarjenju, o krajevnih skupnosti ter o njenem položaju, o glavnih razmerjih delitve dohodka in o aktualnih vprašanjih, o že izraženih splošnih in posebnih interesih na določenem področju. Samo tako se bo lahko tvorno vključil v proces samoupravnega odločanja.

Odločanje v skupščini ne sme biti formalno dviganje rok, pač pa mora skupščina postati mesto dogovarjanja in sporazumevanja, kjer naj ima odločilen pomen moč argumentov in ne število glasov.

Za izpopolnitev in izboljšanje načina obveščanja delegatov v temeljnih samoupravnih skupnostih bi bilo treba razmisliti o naslednjih predlogih:

— Gradivo za seje zborov občinske skupščine naj bo čim bolj jasno in razumljivo, v kratki in jedrnatih obliki naj opozori delegate na bistvo problema. Izogibati se moramo obsežnih in težko razumljivih gradiv. Gradivo naj bi delegacije prejemale najmanj 10 dni pred sejami zborov.

— Vse pomembnejše akte (družbeni plan, razvojne programe, proračun itd.) naj bi občinska skupščina sprejemala po dvofaznem postopku. Najprej bi šel v javno razpravo osnutek dokumenta, s predlogi za sprem

bi se izoblikoval predlog, ki bi ga skupščina ponovno obravnavala in sprejela.

— Zaradi velikega števila delegatov je praktično nemogoče zagotoviti slehernemu delegatu izvod celotnega gradiva. Zato obstaja predlog, da bi kompletno gradivo prejemal vodja delegacije, poleg tega pa bi delegacija dobila še toliko izvodov, kolikor delegatov pošilja na sejo občinske skupščine.

— Za informiranje vseh delegatov bo skupščina uvedla novo obliko obveščanja — informativni bilten, v katerem bodo povzetki vseh gradiv za seje posameznih zborov, pregled dela izvršnega sveta in drugih skupščinskih teles. Ta bilten bo izhajal po potrebi dvakrat do trikrat na mesec. Prejemali pa naj bi ga vsi izvoljeni delegati. V delovnih skupnostih, kjer so vsi člani delegati, pa bi prejemali do 10 izvodov biltena.

— odloki in drugi akti občinske skupščine so bili doslej objavljeni v Uradnem vestniku Gorenjske, ki pa je na območju naše občine premalo razširjen. Zato obstaja predlog, da bi uradni vestnik naše občine s 1. januarjem 1974 začel izhajati kot priloga Kamniškega občana.

V Kamniškem občanu bodo objavljene tudi osnutki oz. predlogi vseh pomembnejših dokumentov, ki jih sprejema vsako leto občinska skupščina.

— V obveščanje delegatov o širših družbenih problemih v občini se bodo morala bolj vključiti tudi glasila delovnih kolektivov in druge oblike obveščanja v temeljnih organizacijah združenega dela.

— V zvezi s seznanjanjem delegatov z gradivom za seje in drugimi vprašanji naj bi pomembno vlogo odigral tudi klub delegatov občinske skupščine, ki ga bo treba čimprej ustanoviti. Ta klub naj bi po možnosti pred vsako sejo zborov pripravil razgovore o gradivu in vprašanjih, ki bodo na dnevnem redu. Za ustreza predlagala pa bodo zadolženi predlagatelji gradiva.

To je samo nekaj predlogov, ki imajo namen izpopolniti vrzeli v zvezi z obveščanjem delegatov. Gotovo bo praksa pokazala še vrsto ustrežnejših in boljših rešitev. Iskanje in uresničevanje novih rešitev pa je skupna naloga vseh delovnih ljudi in obččanov, delegatov in še posebej družbenopolitičnih organizacij. Zato je vsak predlog dobrodošel.

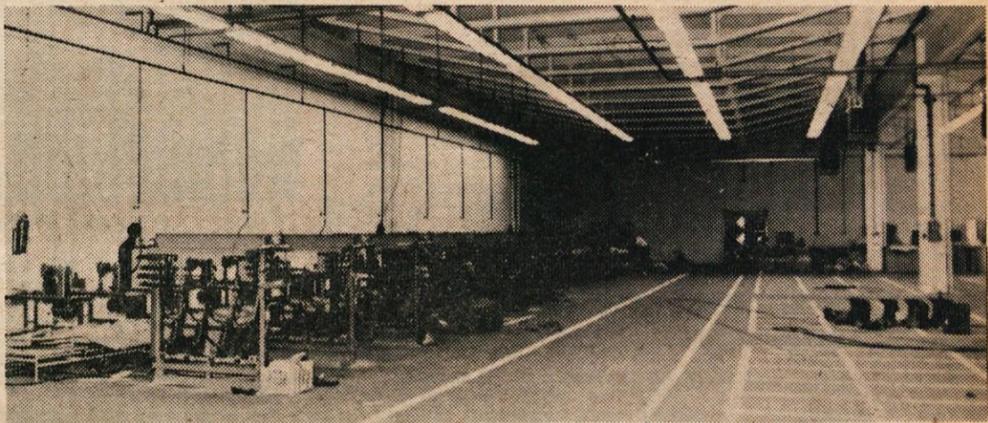
F. S.

Skupščina se mora praviloma osvoboditi dela in odgovornosti za predpise povsem izvršilnega, upravnega, organizacijskega in tehničnega značaja.

To sodi med naloge in odgovornosti izvršnega sveta in upravnih organov ter ustavnega usklajevanja njihovega dela v izvršnem svetu.

— Ena najvažnejših nalog, ki naj pomaga zagotoviti učinkovito delo delegatske skupščine, je vsekakor sistem obveščanja. Izoblikovati moramo tak sistem

TEKOČI TRAK V NOVI TOVARNI PLASTIČNE OBUJVE

Nov gasilski dom in kombi v Zgornjem Tuhinju

Gasilsko društvo v Zg. Tuhinju je bilo ustanovljeno že leta 1911. Kmalu so kupili ročno gasilsko brizgalno ter zgradili majhen gasilski dom na prostoru, kjer stoji sedaj novi. Kljub veliki vni se društvo ni moglo kaj pridra razviti. Vzrok sta bili tudi obe svetovni vojni, ki sta pobrali skoraj polovico članstva. Zaradi obnove požganih naselij je društvo zašlo v finančne in druge težave. Šele leta 1960 je vodstvo prevzela mlajša in strokovno sposobna generacija in društvo je tako polno zaživelo. Z razvijanjem novega prapora, nabavo nove moderne brizgalne je društvo pritegnilo številne mlade gasilce. Ob strokovnem izobraževanju so dobili enega častnika, 14 podčastnikov in 36 izprašanih gasilcev. Gasilski dom je postal premajhen. Pričeli so zbirati sredstva pri vaščanih, krajevni skupnosti, občinski gasilski zvezi, narodni obrambi in drugod za gradnjo novega doma. Uspeh ni izostal.

Tako smo 18. avgusta 1974 slovesno odprli nov gasilski dom. Trak sta prerezala živeča ustanovna člana, 88-letni Jernej KADUNC in 80-letni Blaž DROLČ. Istočasno je prevzel ključke novega gasilskega kombija poveljnič društva Ivan DROLČ. To veliko slovesnost so povzdignili lepa pesem pevškega društva Solidarnost, številni gasilci in prapori. Pozdravili so navzoče ter čestitali k lepemu napredku načelnik CZ občine Peter Plevel, direktor komunalnega podjetja Franc Zore, predsednik obč. gas. zveze Janez Pregled in drugi; godovino društva pa je povedal predsednik društva Jože Koncilja.

Ta gasilski dom je lep spomenik prostovoljnega dela za našo socialistično domovino in za povečanje požarne varstva v tem delu Tuhinjske doline. Gasilci so dali približno 4500 ur prostovoljnega dela. Poleg tega niso zamenjali strokovne smeri, saj so letos na občinskem gasilskem tekmovanju nastopili s pionirsko ter dvema članskima destinama in dosegli lepe uspehe. Sedaj si posebno prizadevajo za preventivno delo med vaščani, da bi preprečili požare.

Čestitamo jim k lepemu napredku gasilstva v Zg. Tuhinju.

Jože Brlec

ETA ozimnica za člane sindikata

Kot vsako leto je tudi letos kolektiv ETE pripravil ozimnico za člane sindikatov v delovnih organizacijah. Seveda bodo tako najbolj odločno in učinkovito podprli zahteve sindikatov po nabavi cenene ozimnice. Pripravili bodo dve vrsti paketov, v katerih bo po 12 ali 24 kozarcev vložnih vrtnin, katerih trajnost ni omejena, saj so vsi izdelki pasterizirani. V obeh paketi h bo največ kislih kumaric, paprike, rdeče pese in inšane solate, torej izdelkov, ki jih potrošniki najbolj poznajo. Sindikalnim organizacijam bodo nudili tudi možnost obročnega plačevanja, kar bo zanimivo zlasti za delavce z nižjimi osebnimi dohodki. Manjši komplet bo veljal 109, večji pa 209 dinarjev. Prav te dni pospešno predelujejo papriko, proizvodnja vrtnin za ozimnico se bo nadaljevala tudi v oktobru. Zato bodo prve pakete začeli dobavljati ob koncu oktobra.

-tj

MIRA SVETINA:

Tomu Brejcu-Pavlu v spomin

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Gotovo je bilo pomagal in svetoval, sprejemal in poslušal ljudi, ko so prišli k njemu v Ljubljano. Iskreno in s hvaležnostjo se je spominjal vseh, ki so v najtežjih časih sodelovali z nami in tudi njemu osebno nudili zavetje. Marsikdo ve, da je, ker je bil sam iskren in po prvih uspehih vrstili hudi boji, porazi in žrtve, je bilo dvakrat težavneje začeti znova. In prav v tem času se je Tomo, po težki bolezni, vrnil na kamniško območje.

Verjetno je med nami še kdo, ki ga je Tomo v tem času obiskal, se z njim pogovarjal in ga prepričeval, kako je treba neomajno nadaljevati z bojem in kako prav vsak lahko po svojih sposobnostih, v vsakršnem položaju pomaga in sodeluje. Mnogo časa in naporov je bilo treba, da je skupaj z nekaterimi ožimi sodelavci oživel nekdanje stike in vzpostavil nove, v ravninskih naseljih in hribovskih vaseh. O vsem, kar je govoril, je bil trdno prepričan in ta njegova velika vera in zavzetost za delovnega človeka, za njegovo osvoboditev vsakršnega izkoriščanja, za zmago nad okupatorji in domačimi oblastniki, za zmago revolucije, je v ljudeh vzbujala popolno zaupanje in jih znova prevzela. Tako smo že spomladi 1942 doživeli nov polet osvobodilnega boja in naglo vzrast kamniškega bataljona. Globoko čustven, izredno občutljiv za iskrene in poštene stike med ljudmi, je marsikje premagal in otajal tudi zaprtost in nedostopnost. Če smo mnogo kasneje zvedeli, kar nam takrat ni zaupal, da se kdaj izpoveduje tudi s pesniško besedo, smo šele potem marsikaj o njem bolje spoznali in razumeli.

Tomo je tudi po vojni v celoti dokazal svojo zvestobo Kamniku in Kamničanom v najširšem pomenu besede, kljub najrazličnejšim dolžnostim v Ljubljani, Beogradu in drugod. Prihajal je na kamniško območje,

8. februarja 1974 Mira Svetina

„Občan“ nam je zastavil nekaj vprašanj, zato bom v imenu kolektiva Otroškega vrta Antona Medveda skušal čimbolj objektivno na zastavljena vprašanja odgovoriti. Naj kar na začetku poudarim, da nam je to pot pojasnjevanje nejasnosti bolj všeč, kot je ona, ki je bila še pred nedavnim v modi. Otroški vrtec Antona Medveda je bil že nekajkrat tarča neopravičenih napadov in to v „Občanu“. Smo za čimširše sodelovanje, sprejemamo objektivno kritiko, odločno pa smo proti kritiziranju in rovarjenju, proti vsemu kar je zlonamerno, družbeno škodljivo. Kot ustanova, ki nam je zaupana vzgoja predšolskih otrok smo prepričani, da smo na pravi poti. Smotrov, ki jih je za področje predšolske vzgoje postavilo ZK ne uresničujemo z besedami, temveč v življenjski stvarnosti. Dobro se zavedamo, da ima občina Kamnik od vseh zaposlenih 47% žena. Zavedamo pa se tudi, da je problem vzgoje in varstva predšolskih otrok v naši občini še v premonjnih primerih nerešen. Kot ustanova s strogo odmerjenimi finančnimi možnostmi smo v lanskem in letošnjem letu uspeli povečati kapaciteto zavoda za 60 otrok. V lastni stavbi, z lastnimi sredstvi smo usposobili štiri igralnice. Na tem mestu se v imenu kolektiva in mnogih staršev zahvaljujemo TIS Kamnik, ki nam je z razumevanjem dodelila sredstva za vzgojno osebo, ki smo ga zaradi povečanih kapacitet na novo zaposlili. Z zaposlitvijo novih učnih moči smo preprečili odhod naših študentov v druge občine in tako prekinili s prejšnjo prakso. V letu 1972 je vključeval naš vrtec 180 predšolskih otrok, v letošnjem letu pa jih bo vključenih 340.

Zelo smo veseli, ker se spreminja tudi socialna struktura vrtčevih gojencev. V letu 1973/74 smo imeli 131 otrok delavcev. Investicija na enega vrtčevga otroka se danes že približuje 30.000,00 din. Naše razširitev kapacitet pa ne dosegajo niti 1.000,00 din na otroka. Uspelo nam je tudi opremiti igrišča in tudi s potrebnim didaktičnim materialom smo zelo dobro založeni. Otroci našega oddelka so v enotni naši oskrbi. Staršem ni treba skrbeti niti za perilo in obleko. Lahko rečemo, da se naši gojenci zelo dobro počutijo in da je za njihovo vzgojo in okviru možnosti najboljše poskrbljeno. Naj poudarim, da se je v naši ustanovi kadrovska struktura bistveno spremenila. Vsa vzgoja je zaupana pedagoško šolanemu kadru. Vsi ti premiki so rezultat prizadevanj celotnega kolektiva, ki se dobro zaveda, da mu je zaupana vzgoja mladega rodu.

Občan nas vprašuje, zakaj starši od zadnjega rodiljskega sestanka niso seznanjeni z jeditiniki: Naj poudarim, da so jeditiniki tako za dojenčke, kot predšolske otroke vedno vsem na vpogled v upravi. Na oglasno desko jih pa ne obešamo, ker so prav na zadnjem sestanku nekateri starši tako zahtevali. Tudi glede zvišanja cen oskrbnega dne ni nobene točnosti. Naš zavod je v februarju letos zaposlil pristojni organ SO Kamnik za odobritev novih cen oskrbnega dne. Do danes, se pravi sedem mesecev je minilo, nam pristojni organ ni poslal ne pozitivnega ne negativnega odgovora. S cenami iz leta 1973 zaradi znanih podražitev nismo mogli shajati. Vedeli smo samo to, da smo dolžni zaščititi otroke, zato smo se obrnili na občinski komite ZK

Odgovori občanom ali pogledjmo resnici v oči

Kamnik in prosili za posvetovanje. Zal tudi tu nismo naleteli na razumevanje. Zato se je zbor delovne skupnosti odločil „samovoljno“ dvigniti ceno oskrbnega dne na znano višino. V tem smo predhodno obvestili starše, ki pa niso imeli bistvenih pripomb. V sklepu zbora delovne skupnosti smo obvestili tudi SO Kamnik, ki pa tudi na to ni reagirala.

Naj povemo tudi to, da imamo v naši ustanovi diferencirane cene za plačevanje oskrbnin. Razliko za pokrivanje teh cen je do konca leta 1973 kril občinski proračun. Z razformiranjem omenjenega sklada pa je ostalo odprto tudi vprašanje pokrivanja razlik v oskrbnini. Reševanje socialne problematike je bilo enostavno prepuščeno zavodu samem vse dotlej, dokler nam ni razliko poravnala TIS Kamnik, sklad za otroško varstvo. Več kot pol leta je moral pokrivati razliko zavod sam, z lastnimi sredstvi.

Upamo si trditi, da so letne oskrbine v našem zavodu med najnižjimi v SR Sloveniji, če niso najnižje. Kljub temu nam je doslej uspelo vzdrževati soliden nivo kvalitete naših storitev.

Kljub velikim podražitvam, te niso obšle našega zavoda, imamo zelo nizke cene oskrbnin in bomo takšne cene, če bo le mogoče obdržali do konca tekočega leta. Če bomo prisiljeni povišati oskrbnino bomo povišali za kakšen dinar strošek za prehrano. Če bodo te podražitve prišle (2 din za hrano otrok), bomo zvedeli po periodičnem obračunu za tretjo četrtino leta. Skušali pa bomo storiti vse, da ne bo prišlo do nobene podražitve in bi sedanje akontacije postale fiksne cene.

—Naša ustanova posluje tako, kot vse organizacije združenega dela na osnovi tržnih zakonitosti, združuje pa le-te z vzgojnimi smotri socialistične, samoupravne družbe. To pa ni vedno lahko. Z rezultati, ki jih na tej relaciji dosegamo smo skoraj zadovoljni.

Kaj lahko povemo o novem vrtcu na Bakovniku? Lahko povemo, da pričakujemo njegovo otvoritev kot mnogi starši. O lokaciji poslopja, o funkcionalni ureditvi stavbe ne dajemo izjav, ker nismo kot ustanova imeli nobene možnosti, da bi lahko dali pripombe k objektu, ko je bil še čas. Načrt stavbe smo dobili na vpogled, ko je bil že izdelan in finančna konstrukcija investicije potrjena. Sprejeti moramo stanje, kakršno je. Vsi problemi, ki se bodo pojavili, bodo padali na naša ramena in jih bomo rešili sami, kar smo tudi že navajeni. Če otroci ne bodo imeli dovolj igrišča, ne bomo mi krivi, sami namreč vemo, da je za otroški vrtec igrišče to, kar je za tovarno strojni park. Pričakujemo, da bo vrtec pripravljen za sprejem otrok v januarju 1975. Želimo pa, da bi nov vrtec odprl takrat, ko bo lahko sprejel otroke. O kadrovskega problema pa ne bi radi govorili. Mimogrede naj povem, da bomo rabili 6 vzgojiteljev, 2 otroški sestri, 4 varuhinje, 2 kuharici in enega hišnika. Kje bomo te ljudi našli, ne vemo. Vemo pa, da jih bomo našli zelo težko, ker ima naša ustanova že sedaj, ko zaposluje 37 ljudi, samo dve garsonjeri, za ljudi, ki jih pa bomo rabili nimamo na voljo niti ene garsonjere. Kadrovska politika je namreč v tesni zvezi s stanovanjsko politiko. —am

Med našimi delavci v tujini

Med našimi delavci v tujini

S tretjim, že tradicionalnim srečanjem kulturno-umetniških društev naših delavcev, začelo se je v tujini, se je 14. septembra končal jugoslovanski kulturni teden v Stuttgartu. V tem tednu je bilo več

Kodra Franc iz Črnega vrha v Tuhinjski dolini je poročec. Oba z ženo sta zaposlena v Stuttgartu. Kot šofer je zaposlen tu že pet let in pol. Rednega delovnega časa skoraj ne pozna, saj prevozi mesečno tudi do

preurediti v manjši gostinski lokal. Ker sem sam stanoval v Tuhinjski dolini, je bilo seveda veliko govora o domačih krajih, čeprav se je šele pred kratkim vrnil z dopusta in so zato njegovi dnevi v tujini sedaj nekoliko krajši.

Ob takih srečanjih z našimi ljudmi v tujini, se človek velikokrat vprašuje, kolikokrat ti ljudje pomislijo na dom, domače in na vsa prijetna doživetja doma. Ni jih veliko, ki bi to priznavali. Moj sogovornik pa je priznal. Se več — priznaval je celo to, da so bili prvi meseci v tujini skoraj nevzdržni. Ker smo Slovenci pač precej hitro prilagodljivi, se je v novo okolje sicer uvel, vedno pa so njegove misli (vsaj skrivaj) doma.

Seveda ni pozabil pozdraviti vse domače, prijatelje in znance ter bivše sodelavce, med katerimi se je počutil veliko prijetneje, kot tu.

Mnogi naši so v tujini. Bolj ali manj so se uživali v novo okolje. Niso doma. Domovina je daleč. Veliko jih je, ki težko in neradi priznavajo domotožje. Skrivajo ga za hrupnimi in velikimi besedami. Pri vseh pa je čutili, da niso sproščeni, odprtih src, kot bi bili to doma. Vsem, pa naj to priznavajo ali ne, pa je le skupna misel: dom, domači, domovina. Domovine in spominov na njo ni lahko iztrgati iz srca. To je celo nemogoče. Zato pa je misel o vsem domačem v vsakem srcu. Take misli najboljše spoznamo med našimi ljudmi ob takih prirsčjih srečanjih.

Ob koncu se misel, s katero bi se obrnili na naše bralce. Priporočite svojim, ki delajo v tujini, da se vključijo društvom, ki delujejo v tujini med našimi delavci. Med svojimi ljudmi bodo našli domačo besedo, prijetno počutje in delček domovine, ki je na delovnem mestu ni. T. Ogorevc

Študentje zbudite se

Pozimi je skupnost študentov Kamnika pripravila anketo o športnem udeleževanju in pripravljenosti svojih članov za treniranje ali rekreacijo, pa se ni odzvala niti tretjina študentov. Tako je zaradi premajhnega števila prijavitelcev tudi odpadel smučarski izlet v Avstrijo.

OK ZMS Kamnik je v juniju pripravila delovno akcijo Brezje—Iverje. K akciji je povabila tudi študente. Odzvalo se jih je 5 (z besedo: pet), in še to so bile same ženske predstavnice. Ob zaključku semestra in pričetku veselih študijskih počitnic je predsedstvo SŠK organiziralo piknik v Kamniški Bistrici. Zbralo se je 20 študentov.

Vsak komentar je odveč. Študentov nas je v Kamniku okrog 280. S športom se ne ukvarjamo, delamo ne, zabavati se ne maramo — kaj sploh delamo? Ali vsaj redno študiramo? ??

ČEČA

USPEH VETERANA

V Ljubljani na strelišču ob Dolenski cesti je bilo republiško prvenstvo veteranov v streljanju. Streljali so z vojaško puško in s pištolo. Na tem tekmovanju sta nastopila tudi dva kamničana in se dobro odrezala. Tekmovala sta v kategoriji veteranov nad petdeset let. Rezultati so še bolj razveseljivi, saj sta bila strelca brez posebnih priprav. Dokazala sta, da se jima ne tresejo roke in da še zmeraj dobro vidita. Nastopili so tudi ekipno po trije strelci, ki si delijo odlično četrto do peto mesto pri veteranih. Odlično je streljal Florjan SUNKAR s pištolo na 25 m, a ni imel konkurence, saj je drugoplasiranega premagal za 26 krogov, zmagal je z 276 krogi. Franc SITAR je za sedel sedmo mesto z 237 krogi. Z vojaško puško na 100 m je SUNKAR zasedel drugo mesto s 188 krogi, SITAR pa četrto s 186 krogi. Želimo si, da bi nas kamniški strelci — veterani še razveseljevali s tako odličnimi rezultati.

B.G.

IZ JUGOSLOVANSKEGA KULTURNEGA TEDNA

športnih srečanj in kulturnih manifestacij in razstav. Gostovali so tudi naši priznani reproduktivni umetniki iz vse Jugoslavije. Prebivalcem glavnega mesta pokrajine Baden-Wuerttemberg smo s tem predstavili kulturno snovanje in dediščino naših narodov in narodnosti.

Na zaključnem srečanju, ki ga je izredno uspelo organiziralo Slovensko kulturno-umetniško društvo „Triglav“ iz Stuttgarta, so sodelovale skupine iz Zap. Nemčije, Francije in Švice. V kulturnem programu so sodelovali prvaki ljubljanske opere Milka Evtimova, Sonja Hočevarjeva, Ladko Korošec in Rajko Koritnik. V tovariškem srečanju, ki je sledilo uradnemu programu, so peli Marjana Deržaj, Branka Stergar in Stojan Vene. Za prijetno razpoloženje pa sta poskrbela ansambel Francija Puharja in Zadovoljni Kranjci.

V veliki dvorani na Killesbergu se je zbralo preko 2.000 naših delavcev, navzoči so bili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz Slovenije, predstavniki kulturnega in političnega življenja pokrajine Baden-Wuerttemberg, člani naših konzularnih predstavništev v ZRN in naš veleposlanik v ZRN Budimir Lončar, ki je predsednik društva „Triglav“ ing. Marcelu Božiču ter tajnici tega društva, Antoniji Partljič izročil odklovanji, s katerima ju je za nadvse uspešno delo v društvu odkloval predsednik republike tov. Tito.

Vzdušje v dvorani je bilo prirsčno, veselo. Srečevali so se prijatelji, znanci; sklepal se je nova poznanstva. Če ne bi bilo med udeleženci tudi precej Nemcev, bi človek pomislil, da je doma. Slovenska beseda je tekla sproščeno, pesem je odmevala od vsehovod. Naši ljudje so zopet začutili konček domovine.

Med udeleženci tega srečanja sem srečal tudi dva kamniška občana, ki upata, da si bosta z delom v tujini prislužila nekoliko večji kos kruha in si s tem ustvarila boljše pogoje za življenje v domovini. Bila sta le dva v množici, ki ima enake želje in upanja. Mnogo jih je, ki so si tujino predstavljali kot neko objubljeno deželo. Iluzija se je podrla, ostalo je le trdo delo in občutek, da si tuje,

12.000 km. Z delom in dohodki je sicer zadovoljen, moti ga le občutek, da je tujec. Sodelavci in predpostavljeni so do njega sicer korektno vljudni, vendar je to vse. Pogreša prijetno, tovariško delovno vzdušje.

Za vsemi njegovimi besedami se je skrivalo precej domotožja, rad ima vse, kar je našega, rad ima domače ljudi okoli sebe. V tujino ga je zvalil avtomobil, ki je želja tihim mladim ljudem. Z leti se ljudje spreminjajo. Tako so se spremenili tudi njegovi cilji. Ima avtomobil. Z ženo sta toliko privarčevala, da sta pričela graditi hišo na Lazah. Stare hiše doma ni vredno obnavljati. V tujini nameravata ostati še toliko časa, da bosta dogradila hišo, nato pa se oba želita vrniti in zaposliti doma. Seveda si želita, da bi bilo to čimprej. Še o marsičem je tekla beseda, ki se je večkrat izgubila v hrupu velike dvorane. Vedno pa se je vračala med nas misel, da smo v tujini, vendar vsaj danes med svojimi ljudmi.

Oba prirsčno pozdravljata vse domače, prijatelje in znance ter bivše sodelavce.

Bilo je že pozno — v zgodnjih jutranjih urah v nedeljo, ko sem med množico srečal Janeza Tonina iz Hruševke. Je še samski, ker si želi postaviti „najprej stalco...“

V tovarni osebnih avtomobilov „Mercedes“ v Sindelfingenu je zaposlen že sedem let, prej pa je bil šofer pri SOB v Kamniku. Zanimala ga je tujina. Rad bi bil spoznal tuje kraje in ljudi. Verjetno je bila vmes tudi želja po jeklenem konjčku, ne nazadnje pa si je želel ustvariti boljše pogoje za življenje doma. Poleg rednega dela v tovarni dela še 4 do 6 ur dnevno honorarno, enkrat do dvakrat mesečno tudi ob sobotah ali nedeljah. Prostege časa ne pozna. Zaradi tega si bo kmalu ustvaril toliko, da si bo življenje doma lahko primerno uredil. Kupil je hišo v Smartnem, ki jo namerava

BISERNA POROKA V KAMNIKU

Prvo soboto v avgustu je bil na matičnem uradu v Kamniku izjemen dogodek, ki se v Kamniku ni zgodil že vrsto let. V imenu predsednika občinske skupščine je delegat ing. Franc Dolenc poročil biserno poročenco Elizabeto in Cirila Žavbija iz Pšajnovice 3 nad Kamnikom. Šestdeset let skupne življenjske poti je dolga doba, zlasti še, če je bila posuta s trnjem, trpljenjem in težavami, ki si jih danes komaj predstavljamo.

Oče Ciril je že kot otrok izgubil mater in je moral kot šestletno dete v tujo hišo za pastirja. Pozneje je prijel za tesarsko sekiro in si služil vsakdanji kruh ter tako vzdrževal svojo malo kmetijo in številno družino.

Mati Elizabeta je bila doma iz številne družine, vendar je morala tudi ona že v mladosti od hiše služiti si kruh.

Pred 60 leti sta se našla in si ustvarila skupen dom. Iz te njihove življenjske zveze se je rodilo 11 otrok, 7 sinov in 4 hčere. Številna

BISERNO POROČENCA ELIZABETA IN CIRIL ŽAVBI

družina je imela mnogo škrbi, saj so bili pogoji za preživljanje nekdanj mnogo težavnejši kot danes. Mala kmetija na Pšajnovici ni mogla preživeti toliko lačnih ust, zato so morali tudi njuni otroci v svet s trebuhom za kruhom.

Leta 1931 jima je požar uničil domačijo, malo pred koncem vojne pa jo je požgal še okupator. Zadnja vojna vihra fita ni prizanesla. Vsa družina je sodelovala s partizani. Mater Elizabeto so Nemci hudo pretepli, tako da več mesecev ni mogla iz postelje. Dva otroka sta v partizanih padla, dva pa sta le dočkala svobodo kot partizana.

Kar 19 vnukov imajo njuni otroci in ti 6 pravnukov. Številna je Žavbjeva družina, mar ne?

Ob visokem jubileju sta prejela številne čestitke, ki se jim pridružujemo tudi mi. Se na mnoga leta!

-tj

»Protivustavna« javna razprava o srednješolskem centru

Prav presenečen sem bil, ko sem ugotovil, da je predsednik upravnega odbora sklada za razvoj družbenih služb Stane Marcijan „protivustavno“ sklical javno razpravo o načrtu za gradnjo srednješolskega centra v Kamniku. Dovolite, da bom natančno, tako parolo mu je vrgel Vinko Gobec in sam sem pri tej „protivustavnosti“ sodeloval, ko sem v treh stvkih zapisal, da bo o načrtu srednješolskega centra javna razprava, ki se je kaže udeležiti. In res, 18. julija so sedli za okroglo mizo podpisniki samoupravnega sporazuma za financiranje investicij v izobraževalne in vzgojno-varstvene objekte 1974-78, da bi razpravljali o načrtu srednješolskega centra. O razpravi ne morem pisati, saj na njej nisem bil navzoč. Prav gotovo bo o njej pisal upravni odbor sklada za razvoj družbenih služb, ki je že 13. junija sklenil, da je treba občane seznaniti z gradnjo srednješolskega centra. Sklenil je tudi, da naj javno razpravo izvedejo šole v sodelovanju s projektantom in oddelkom za občo upravo skupščine občine Kamnik. Javnost je treba seznaniti tudi s potekom zbiranja ponudb.

Morda Vinko Gobec res ni pričakoval, da se bo našla skupina ali posamezniki, ki želijo ponovno razpravljati o gradnji srednješolskega centra. Toda skupina, tako Vinko Gobec imenuje predstavnike podpisnikov sporazuma, člani

upravnega odbora sklada za razvoj družbenih služb in druge, ki so bili na javni razpravi navzoči, se je le našla in o načrtu srednješolskega centra le razpravljala. Dovolite mi, da v tem zapisu omenim nekatere navedbe, o financiranju srednješolskega centra, saj res ni dobro, da o gradnji le razmišljamo. Z izgradnjo, oziroma vsaj z oddajo gradbenih del moramo pričeti že letos, ugotavlja Vinko Gobec. Ne vem, zakaj hkrati ne zapiše, da je za izgradnjo srednješolskega centra na razpolago le 162 starih milijonov in nič več. Kolikšen pa je delež omenjene vsote v primerjavi s 1,7 milijarde dinarjev, ki jih minimalno predvideva načrt v prvi fazi, si lahko izračunamo sami. Torej spet ena nepokrita investicija, mar naj nadaljujemo tradicijo, ki je bila že pri gradnji doma upokojevence?

Vinko Gobec v svojem članku piše o finančni konstrukciji. Naj občane seznanim s prošnjo za kredit za gradnjo srednješolskega centra, ki jo je na Ljubljansko banko še letos

naslovil v imenu občinske skupščine. V njej piše, da bo imel sklad za razvoj družbenih služb že letos na razpolago 300 starih milijonov (od tega 46 S milijonov iz leta 1973). Ugotovili smo že, da je na razpolago le 162 S milijonov. Po 600 starih milijonov naj bi prispevala Ljubljanska banka in republiška izobraževalna skupnost. Toda na prošnjo banka sploh ni odgovorila, izobraževalna skupnost Slovenije pa je vlogo za sofinanciranje kamniškega srednješolskega centra zavrnila. Torej ne manjka 250 S milijonov, temveč vsa vsota, skoraj vsa, da bom točen.

Naj zaključim. Ob glasovanju z združevanjem denarja za vzgojnoizobraževalne objekte sem se zavestno odločil za svoj delež pri gradnji srednješolskega centra. Toda še enkrat poudarjam, da sem proti zidanju gradov v oblakih, temveč za gradnjo srednješolskega centra na trdnih temeljih.

TOMAŽ JANČAR

P.S. Nepodpisani pisec, žal za nekatere, živi v Kamniku in s Kamnikom.

mali oglasi
 Prodaj krompir za ozimnico, cvetnik ter igor, po dnevnih cenih.
 Rudolf Ravnikar Klanec št. 40 pri Komendi
 Sprejem dve vajenki za pletilsko stroko, pomočnico ali priučeno pletiljo.
 Strojno pletilstvo Cirila JUHANT Moste 93, Komenda

IZ KAMNIŠKE GIMNAZIJE

40 NOVIH ABITURIENTOV

Po jesenskem delu mature ali zaključnega izpita, ki je bil od 31. avgusta do 2. septembra, je skupno število letošnjih abiturientov gimnazije Rudolfa Maistra v Kamniku 40, 19 abiturientov in 21 abiturientk. Od teh jih je opravilo maturo 5 z odličnim, 10 s prav dobrim, 18 z zadostnim uspehom. (V četrtem razredu dve dijakinji nista opravili poplavnega izpita).

Letošnji kamniški maturanti – abiturienti so: iz domžalske občine Džemo Aković, Irena Babnik, Sonja Berus, Mojca Kancilija, Bojan Mlakar, Boris Požek, Mojca Skušek, Slavko Šorotar, Špela Štebe, Marija Tomelj in Gojko Zabukovec. Iz kamniške občine: Tatjana Boltar, Sonja Hribovšek, Mihaela Humar (odlična – oproščena opravljanja zaključnega izpita), Sonja Hvalič, Igor Ivanetič (odlična – oproščena), Janez Jež, Ivan Justinek, Slavko Kobetič, Nada Kodra (odlična – oproščena), Miran Kozjek, Emil Kukanja, Albina Kuraj, Janez Lozinsek, Breda Mencinger, Tomaž Mihelič, Franci Orešnik, Alenka Potnik (odlična – oproščena), Cirila Sitar, Darko Sitar, Darko Spruk, Staš Svetek, Irena Šteblaj, Borut Ulčar, Franci Vidmar, Andrej Vozel, Mija Vrankar, Mojca Vrhovnik (odlična – oproščena), Konrad Zdravec in Vesna Zagorc. Med maturanti je bilo 17 vozačev. Odlična dijakinja Mojca Vrhovnik je prihajala vsak dan v šolo štiri kilometre daleč iz Tunjic, pa vse leto ni zamudila niti ene ure šolskega pouka. Med najstarejšim in najmlajšim maturantom je tri leta in tri mesece razlike. Najmlajša maturantka Irena Šteblaj iz Stran ob zaključnem izpitu še ni doživela 18 let (rojena 5. julija 1956), pa je vendar dosegla pravo dober uspeh. Še trije maturanti so bili stari komaj 18 let: Irena Babnik, Franci Vidmar in Gojko Zabukovec, vsi pa so bili rojeni v marcu 1956. Letošnja matura je bila že 22. na kamniški gimnaziji. S 40 novimi abiturienti se je njihovo število povzpelo na 811. To pomeni, da je v 22 letih zapustilo gimnazijo 811 abiturientov. V novem šolskem letu se je vpisalo v gimnazijo 310 dijakov, kar je dozdaj največje število na zavodu.

Kamnik pred 100 leti

Tale dopis iz Kamnika je bil objavljen 16. septembra 1874 v ljubljanskem dnevniku Slovincu. Takole poroča dopisnik: Naš župan je imeniten in denaren mož, ki si lahko vsega privoščil, česar mu srce poželi. Vendar mu k popolni sreči nekaj manjka: kako lepo bi se podalo, ko bi imel na suknjiču kako odlikovanje, kak Franc Jožefov križec ali kaj enakega! Kaj naj storim, da se izkažem vrednega take imenitne časti! Kako naj obrnem nase pozornost mogočih gospodov na Dunaju? Aha – jo že imam! Sedaj mi pa ne more spodleteti! Dne 6. septembra skličejo gospod župan mestni zbor in na dnevni red postavijo razpravo o prošnji, da se v kamniški deški in dekliški šoli vpelje v tretjem in četrtem razredu nemški jezik kot učni jezik! Sicer sta v te

šole vloženi tudi podgorska in mekinjska kmetiška občina in ti občini imata vse drugačne želje zastraženo podučevanja svojih sinov in hčera – pa se ve – kmet naj molči in samo plačuje! In s kakimi razlogi so neki utrjevali nujnost in potrebo imenovane prošnje? Vzdignil se je na seji neki modrijan in menda takole govoril: Pri sedajni osnovni otroci iz četrtega razreda ne morejo neposredno stopiti v gimnazijo ali v realko in če vstopijo, se uče le s slabim napredkom. (Tako? Pogledajte si kataloge ljubljanske gimnazije in realke, pa boste spoznali, da je ta ugovor prazen. Ali so morda ravno vaši otroci taki praznoglavi?) Cujte še imenitnejši razlog! Naša dekleta, pravi modrijan dalje, so prisiljena zavoljo neznanja nemškega jezika zaročiti se le s kakim siro-

mašnim rokodelcem. Ha, ha, ha! Naši mestni očetje pa se niso smejali, ampak so se jim šele zdaj oči odprile in so spoznali in zvedeli, zakaj njih hčerke bolj imenitnih mož ne dobijo. Zato so hitro zgrabili za pero in razen treh menda vsi podčerkali imenitno prošnjo za vpeljanje nemščine kot učnega jezika v tretji in četrty razred. Seveda, človek mora le skrbeti za blagor svojih otrok. In če se nam spolni želja, kako bodo hiteli grofi in baroni z lepimi kočijami v Kamnik – po neveste! O blažena nemščina! Sto medvedov! očetje! pa ste vendar pridjali tudi ta razlog svoji prošnji? Ako ste ga, vam bodo gotovo uslišali prošnjo na višjem mestu.

I.Z.
(Nadaljevanje sledi)

750 let mesta Kamnika

Ob tako živahni kovni dejavnosti v Kamniku pa se nam vsiljuje vprašanje, ali je tudi mesto Kamnik kovalo svoj denar. Čudno bi namreč bilo, če ne bi imel svojega denarja tako važen kraj, ki je bil od srede 12. stoletja upravno središče vseh andeških posestev na Kranjskem, nato za časa vojvode Friderika Babenberškega, gospoda Kranjske, še sedež deželnega sodišča, potem pa za časa vojvodinje Neže po njeni ločitvi od Friderika in ponovni močitvi za Ulrikom Spanheimskim še naprej najimienitnejše mesto na Kranjskem. Če je Spanheimska Ljubljana kovala svoj denar, zakaj ga ne bi mogel tudi Kamnik?

Seveda pa so za vsako trditev potrebni dokazi. Ob dejstvu, da so morali vsako leto ali včasih vsaj vsako drugo leto prekovati denar, je zelo majhna možnost, da se je ohranil kak novček, ki ga je mesto Kamnik kovalo za svoje potrebe. Zato smo navezani samo na najdbe, ki so jih odkrili na Madžarskem, in pa na redke primerke iz raznih krajev Avstrije. Razpoznavanje pa otežujejo skrajšane besede na kovancih, predvsem pa nejasni odtisi črk zaradi površnega dela pri kovanju.

Ze Luschin, ki je leta 1923 prvi pisal o kovnicah breškega denarja, je trdil, da je Kamnik koval svoj denar z napisom CIVITAS – mesto. Vendar pa na nobenem primerku ni mogel določno ugotoviti napisu STAIN ali STAINENSES – torej Kamnik ali kamniški. Črke, ki sledijo besedi civitas, so povsod nejasne in napis pomankljiv. Toda po kovu in primerjavi z drugimi kamniškimi novci je sklepal, da mora na nekaterih redkih primerkih za besedo civitas slediti tudi ime kraja Kamnika.

Tudi Baumgartner je sprva prevzel to razlago, zato smo bili prepričani, da je kovanca, ki ju objavljamo na naši sliki pod številčkama 29 in 30, kovalo mesto Kamnik. Novček s številko 30 ima Luschin v svojem prikazu breških kovov označen s številko 148 in ga numizmatiki splošno omenjajo kot L 148. Nove najdbe na Madžarskem in primerjave pa so zapeljale Baumgartnerja, da je ta novček izločil iz vrste kamniških kovov in ga dodelil Ljubljani.

Ogledimo si zdaj oba sporna novca iz kovnice mesta Kamnika! Najprej primerek s številko 30 (L 148). Na prvi strani je od križa na desno razvrščeni napis CIVITAS, pri čemer je v obrnjeno napisan, S pa ležeče. Za praznin prostorsko naj končnica ENS pomeni STAINENSES, kakor smo videli že na kamniških novcih v našem prejšnjem nadaljevanju. Krilat četrtenozec s ptičjo glavo je skoraj enak kot na nekaterih denarjih iz kamniške kovnice. Na drugi strani pa je nad enakokrakim križem dvojni stolp, ki ga poznamo že iz dobe Bertolda IV. kot posnetek breških penigov. Med stolpoma je najprej osmerokraka, nad njo pa šesterokraka zvezda. Ne čudimo se, če je Luschin prisodil novček Kamniku, saj za to govori napis CIVITAS in končnica ENS, kar naj pomeni MESTO KAMNIK. Dvojni stolp pa je na vseh najstarejših kamniških novcih še iz časov prvga vojvode Meranskega Bertolda IV. Te novce smo objavili v 33. št. našega sestavka.

Novček št. 29 pa nam prikazuje na prvi strani leva in ob robu napis CIVAS z večjimi črkami kot na prejšnjem novcu, kar naj pomeni seveda skrajšano CIVITAS – mesto. Za tem napisom pa sledijo tri črke. Prvi črki sta brez dvoma LA, tretjo pa je Baumgartner bral kot B in menil, da je LAB začetek besede LABACENSES, kar naj bi pomenilo Ljubljana. Žal tudi na tem novcu kakor na prejšnjem manjkajo glavne črke, po katerih bi lahko določili naziv mesta Kamnika. Ker torej na novcu št. 29 začetek LA (B) pomeni ljubljanski, je Baumgartner po primerjavi sklepal, da je tudi znak, ki na novcu št. 30 sledi ležečemu S, črka L, kar naj bo prav tako začetek naziva LABACENS – ljubljanski ali skupaj čitano CIVITAS LA BACENSIS – ljubljansko mesto. Na drugi strani novca št. 29 pa stoji na človeški glavi dva orla, obrnjena drug proti drugemu. Nad glavo je obroček, nad njim križ in zgoraj osmerokraka zvezda. Ta novček hranijo v budimpeštanski zbirki, novček št. 30 (L 148) pa v dunajskem muzeju.

Baumgartner takole izvaja svoje zaključke: Po natančni preiskavi moramo dunajski vzorec, ki so ga našli v Egervaru na Madžarskem, izdvojiti iz vrste kamniških novcev in ga dodeliti ljubljanski kovnici. Ta novček (torej št. 30) ima namreč enak kovni pečat kot primerki iz budimpeštanske zbirke. Po dopolnitvi in primerjavi je to lahko samo mesto Ljubljana. Kamnik torej ne pozna na denarju naslova civitas (mesto). Po teh ugotovitvah bi se seveda morali sprijazniti z dejstvom, da mesto Kamnik ni kovalo denarja za svoje potrebe. Tu pa se je najboljši poznavalec naše srednjeveške kovne dejavnosti Egon Baumgartner zmotil in je svojo zmotno priznal takoj, ko je bila leta 1947 tiskana v dunajskem numizmatičnem časopisu (Numismatische Zeitschrift) njegova ugotovitev, da Kamnik ni poznal na denarju naslova „mesto Kamnik“. V dunajskem numizmatičnem časopisu je leta 1961 že po Baumgartnerjevi smrti objavil Wilhelm Fritsch dodatke k Baumgartnerjevemu obširnemu prikazom o zlati dobi breških denarjev, kjer Baumgartner natančno obravnava tudi kamniški kovnicnik. Fritsch namreč v opombi pod naslovom In vendarle Kamnik! piše, da mu je Baumgartner takoj po izidu svojih ugotovitev o kamniških novcih leta 1947 sporočil, da je bil novček št. 30 vendarle kovan v Kamniku in ne v Ljubljani.

V napisu LA iz budimpeštanske zbirke tretja črka ni B pač pa P, zato moramo čitati LAPIDENS in ne LABACENS, torej KAMNIK in ne LJUBLJANA (latinsko lapis = kamen, lapideus = kamnit, lapidensis = kamniški). Tako zdaj vemo zanesljivo, da je mesto Kamnik kovalo svoj denar z napisom. Ti denarji sodijo v dobo Ulrika Spanheimskega po njegovi ženitvi z Nežo leta 1246.

Tako se naš prikaz o kovni dejavnosti v Kamniku bliža koncu. Nadaljnje najdbe nam bodo gotovo razkrile še kaj novega in potrdile dosedanje ugotovitve ali pa jih ovrgle. Povejmo še enkrat, da smo šele leta 1961 dokončno in zanesljivo zvedeli, da je tudi mesto Kamnik kovalo svoj denar z latinskim napisom Civitas Lapidensis (is) – mesto Kamnik. Od časa do časa namreč odkrijejo, zlasti na Madžarskem, kako večjo zalogo shranjenega ali največkrat zakopanega denarja iz 13. stoletja, med katerim je pogosto tudi kak novček iz kamniške kovnice, ki so ga pred več kot 700 leti izvozili v sosednje države. Tam je, kakor znano, krožil več desetletij, medtem ko so doma denar skoro vsako leto prekovali. Od tod toliko inanič ali variant, ki pa spet pričajo o živahnem delovanju kovnice.

Iz našega prikaza o kamniški kovni dejavnosti smo videli, da je kovnica na Malem gradu že začela delati proti koncu 12. stoletja, verjetno že leta 1180. Kot najstarejši znani kamniški novček velja tisti, ki ima na eni strani velikega orla iz andeškega grba, na drugi pa velik enakokraki križ. Te novce je koval prvi meranski vojvoda Bertold IV. Andeški najbrž še preden je odšel l. 1189 s cesarjem Friderikom Barbarosso na križarsko vojno v Palestino. Na vsak

način pa ta križ, ki se kasneje mnogokrat ponavlja na kamniških novcih, spominja na križarski pohod. Kot najmlajši denar iz kamniške kovnice pa bi veljali novci, ki jih je koval kralj Otakar II. in so v zvezi s kamniškim grbom. Preostane nam namreč samo še razglabljanje o nastanku kamniškega grba. Njegov izvor bomo morali iskati na novcih in pečatih. To pa je naloga našega naslednjega nadaljevanja.

Spomin na kovno dejavnost na Malem gradu se je v ljudskem izročilu vzdrževal skozi stoletja do najnovejših časov in številnih bajkah in pripovedkah, ki govorijo o zakladu pod razvalinami, o zmaju in zakletih Veroniki, pol ženi in pol kači ter o njeni trdosrčnosti in skoposti. Pesnik Anton Medved je prelil te bajke v verze, razni zapisovalci pa so jih razširjali po knjigah in revijah po širni slovenski domovini. Spomnimo se samo na povest Vrtomirov prstan in zmaj v Bistriški dolini, ki jo je slišal pisatelj Jakob Alešovec, ko je v Kamniku obiskoval osnovno šolo, pozneje pa jo je zapisal in je doživela še več ponatov. Šesto izdajo je leta 1937 oskrbel v lahko umljivem jeziku kamniški učitelj Andrej Pogačar, tiskala pa jo je Slatnarjeva tiskarna v Kamniku. V tej povesti – predgovor ji je napisal p. France Ačko, vnet raziskovalec kamniških zgodovinskih izročil, zlasti Starega gradu – je

govora o jezeru, ki je butalo ob skalovje Malega grada, o roparskih vitezih, o temnih ječah, v katerih zdihujejo nedolžne žrtve, o hudobnih in dobrih graščakah, o krepstnih dekletih, spokornikih in puščavnikih, čudežnem prstanu, ki popelje zaprtega junaka v svobodo. Graščak Hinko naj bi v povesti spominjal na istrskega mejnega grofa Henrika, silni zmaj pa je seveda kasneje neizbežna pritiklina kamniškemu grbu, kakor je tudi stolp v mestnem obzidju simbol obrambe proti Turkom, ki tudi nastopijo v povesti.

Iz kasnejših zgodovinskih časov imamo igrico Cesar Friderik na Malem gradu, ki jo je napisal Anton Medved in so jo zlasti v kamniški čitalnici večkrat postavili na oder. Vsakoletni cerkovni shod na Malem gradu o prazniku sv. Roka pa je od osnove za črtico Lesnika, ki jo je napisal Kamničan Ivan Fajdiga (Kres 1884).

Da bomo lažje razumeli nastanek sedanje oblike kamniškega mestnega grba, pa moramo se prikazati bajko o zakletih grofici Veroniki, kakor jo je zapisal v Vrču leta 1891 zgodovinar Josip Benkovič in jo je ponatisnil tudi Stian in svoji knjigi o Kamniku. Izčrpno razpravo o Veroniki z Malega grada pa je napisal dr. Emilijan Cevc v IV. Kamniškem zborniku 1958, str. 111-145. Objavljamo Benkovičev zapis:

Pred sila davnim časom so živeli v Kamniku trije bratje trojčki. Vse mesto jih je ljubilo in skrbelo za nje, da so se izučili za duhovnike. Prišel je veseli čas, da bi morali prvič stopiti pred oltar. Kamničani so sklenili nalašč za to slovesnost sezidati tako cerkev, da bodo mogli vsi trije bratje hkrati peti novo mašo. Kmalu so nabrali toliko novcev, da so mogli začeti zidati cerkev. Hitro je bila trinadstropna cerkev dovršena, a stroški niso bili še popolnoma pokriti.

V tej stiski se zatečejo pobožni Kamničani k bogati grofici Veroniki, ki je stanovala v gradu poleg cerkve. Obče znana je bila njena prevzetnost in skopost, zato je doslej še nikoli niso prosili za kako pomoč. Ta zadrega torej prisili Kamničane, da se druzbe prestopiti prag mogočne graščine in stopiti pred mlado gospo. Veronika jih sprejme z navadno mrzlotjo; ko sliši njih ponižno prošnjo, zadere se na ves glas, rekoč: „Poberite se, berači! Raje se pri tej prič izpremenim v kačo, kakor da bi dala samo vinar za vaše prazno delo!“

In pravično je čulo grozno kletev mlade gospe. Komaj izreče te besede, spolni se jej želja. Pred prosilci leži grda pošast, pol žene pol kače. Grozno vpijče in kolneč se vali iz grada. Pod neko skalo se zemlja odpre in jo požre. Predno pa izgine nesrečnica pod zemljo, udari s pestjo tako močno po skali, da se pest vtisne vanjo. Še danes se vidi jama, v katero se je Veronika pogreznila. Tik nje pa leži skala, koder sta vtisnjeni pest in dlan.

Takoj se stenni nebo; strela udari v grad ter ga poruši. Samo štiri stene so ostale do danes kot spomenik pravične kazni božje.

Novomašniki so brali kmalu potem kljub grofici nemu nasprotovanju novo mašo vsak v eni kapelici.

Zakletka Veronika leži še danes pod Malim gradom in čuva tri kadi zlatnikov tistemu, ki bi jo rešil.

Nekdaj so se igrali otroci na zeleni trati blizu one cerkve. Kar pridele do njih ostudna pošast: ženska do pasu s kačjim repom. Vsi zbeže, samo neki sedemletni deček počaka. Njega poprosi zakleta deklica, naj jo udari trikrat s šibico. Pogumni deček jo res udari; po drugem udarcu pa postane pošast tako ostudna, da otrok preplašen zbeži. Veronika zavpije tako močno, da se hrib potrese in tožeč, da ne bode še kmalu zelenela smreka, katera bo dala les oni zibelki, kjer bode spal njen rešitelj, izgine pod zemljo. Še danes pričakuje uboga zakleta deklica pod Malim gradom rešitve.

Pred kakimi dvesto leti je neki Nemeč Martin, čuvši o velikem bogastvu Veronike, prišel iz daljnih krajev v Kamnik in začel kopati zaklad na Malem gradu. Ali neka skala je siromaka tako po glavi udarila, da je oslepel in kmalu potem umrl.

Pripoveduje se, da je pozneje Veronika prišla večkrat na dan. Ponoči je ležala vrhu Klanca pred kovačnico na stopnicah in se zagnala na vsakega pijanega človeka, ki se je to dno mimo plazil. Sedaj pa, ko so Klanec prekopali in vse hiše na oni strani podri, tako tudi kovačnico, in mesto lesenih stopnic lepšo pot na hrib naredili, ne prikaže se Veronika nič več.

Bodi s to Veroniko kakor hoče, to pa je vendar resnično, da se kamniški mestni grb, odkar ljudje pomnijo, slika tako, da pod velikimi mestnimi vrati leži ženska podoba s kačjim repom.

(nadaljevanje sledi)

Opomba. V poletni dvojni številki Občana v 35. nadaljevanju našega sestavka so izostale na sliki številke pod novci. Najbrž so bralci uganili, katere številke sodijo k novcem, ki jih opisujemo, vendar moramo zaradi točnosti naših zapisov oskrbeti novce z odgovarjajočimi številkami. Prvi novček od zgoraj navzdol z napisom MARCHIO bi moral biti označen s številko 11, drugi s krilatim levom in ptičjo glavo pa s številko 12. Spodnja novca s kamniškim stolpom imata številko 27 in 28. Številke se nanašajo na Baumgartnerjevo oznako novcev v njegovih razpravah.

Izlet v Stubico — Kumrovec

Izredno lepo vreme nam je omogočilo lep izlet, ki ga je organiziral občinski odbor ZB, komisija za VV invalide.

Že ob 5. uri zjutraj sta dva avtobusa iz Stahovice in Kamnika pripeljala izletnike v Kamnik, od koder so odpeljali trije avtobusi proti Tuhinjski dolini, kjer so na avto-

kmečkih uporov Matiji Gubcu. V Stubiških toplicah smo se le malo ustavili, saj je bilo že vse polno turistov in skoraj ni bilo parkirnega prostora. Odpeljali smo se do spomenika Matije Gubca, ki v vsej svoji veličini stoji na hribu Zgornji Stubici in priča o trpljenju tlačanov in delovnega ljudstva, ki ga je po-

BORCI PRED SPOMENIKOM V STUBICI

busnih postajah že čakali izletniki in tako smo bili v Motniku vsi. Prek Celja smo nadaljevali pot do Rogaske Slatine, kjer smo si ogledali krasne parke, zajtrkovali in se napili zdravilne slatine. Po več kot enournem postanku smo se odpravili naprej proti našemu cilju Stubici, da se poklonimo velikemu voditelju

peljal v pravični boj proti fevdalni izkoriščevalski gospodi, pa čeprav je doživel poraz.

Pred spomenikom smo se tudi slikali, kajti vsak je želel imeti spomin iz tega kraja. Nato smo si ogledali grad, v katerem je muzej; vodič nam je govoril o gradovih, ki jih je premagala kmečka vojska, in o

bojih med kmečko in viteško vojsko, ki je bila nasproti kmečkim upornikom odlično izurjena in oborožena. Nazorno sta prikazani obe vojni, potek bojev, poraz kmetov ter kruto maščevanje fevdalcev nad uporniki. Po ogledu muzeja smo se okrepčali v grajskem bifeju in si ogledali okolico, saj je od tod prekrasen razgled daleč naokoli.

Preko Stubiških in Krapinskih toplic ter slikovitih hrvaških krajev smo se odpravili v rojstni kraj maršala Tita v Kumrovec. Najprej smo si ogledali, kako gradijo „Dom ZB in mladine Jugoslavije“, ki bo tudi veličasten spomenik maršalu Titu. Obiskali smo še Titovo rojstno hišo, si nakupili spominčkov ter se odpravili v Bistrico ob Sotli, kjer nas je v gostinskem podjetju že čakalo dobro kosilo.

Kasneje smo se na svoji poti ustavili v Bučah, kjer so nas sprejeli gasilci v svojem domu in nam ponudili pristno domačo kapljico; pošteno smo se odžejali in se prijetno zabavali pa tudi zapeli, saj nas je vince spravilo v zelo dobro voljo. Tudi v steklenico si ga je marsikdo natočil, kajti pristno vino na Gorenjskem le redko kje dobiš. Veseli in nekateri tudi malo v „ročcah“ smo se odpravili v bližnje atomske toplice, kjer smo se lahko okopali za polovično ceno, kar nam je že v naprej organiziral vodja izleta tov. Trdin.

S tem smo naš izlet zaključili in se vsi zadovoljni vračali proti domu, želeč si, da bi bil tak izlet tudi prihodnje leto.

F.T.

Male živali na razstavi

Že sedmič je društvo rejcev malih živali organiziralo razstavo, ki je bila v parku za gasilnim domom. V sto kletkah so rejci razstavili zajce, kokoši, race, golobe... Seveda je bilo zanimanja obiskovalcev veliko, saj so jih našli blizu 2500. Rejci so si izmenjali izkušnje, pokupili nekaj živali za pleme in dokazali izredno prizadevanje, da se ta panoga narodnega gospodarstva še okrepi in razvija. Pri tem je pač glavni poudarek na zajčereji. Videli smo res lepe primerke belgijskega orjaka, nemškega lisca, holandskega francoskega orjaka, ki dajejo zelo okusno meso, pa zajce, ki jih redijo zaradi legega krzna, kakor so predvsem modri dunajčan, hermelin, havana in seveda činčila. V kletki je bil tudi divji zajec, ki je sam prišel na razstavo. Otroci so predvsem opazovali samske mačke, polha, lep par pavov, japonsko jerebico, ki jih redijo zaradi zdravnih jajc, zlate fazane in turške kokoške. Občudovanja so vzbujale nekatere redke pasme golobov, ki so grulili v 35 kletkah in na katere so rejci posebno ponosni. Društvu rejcev malih živali gre vse priznanje za njihovo delo in dobro organizacijo razstave!

I.Z.

V NEKAJ VRSTAH

DOVOLJ LUČI. — Na parkirišču pred tovarno usnja so postavili nek visokem železnem drogu še dve svetilki. Zdjaj je tudi ta del parkirnega prostora ob obrežju dovolj razsvetljen. Pač pa se pritožujejo prebivalci Spodnje Stranj, da od gostilne do Graditeljeve cemarne ni nobene močnejše svetilke in vlada na tem delu ceste egiptovska tema. Če primerjamo cesto od Duplice do Kamnika, potem so prebivalci Stranj res zapostavljeni.

KMALU BOMO KEGLJALI. — Gradnja štiristeznega kegljišča, ki ga gradi restavracija Planika na vrtu vzdolž poti na Poljane, lepo napreduje in so jo že dogradili do strehe. Nova zgradba stoji izven nekdanjega kamniškega obzidja, zato pri kopanju temeljev niso naleteli na ostanke zidu. Pač pa je pri gradnji delala težava talna voda, saj ta del zemljišča stalno namaka potok, ki teče ob Poljan.

VERJELI ALI NE, PA JE LE RES. — Pred občinskim praznikom so popravili tudi streho Viatorjevega postajališča na trgu, kjer se potniki sklanjajo pred dežjem. Celu malo so postregali z opek in oskrbeli streho z novimi žlebom. Bolje kasno kot nikoli.

OBREŽJE JE ZAVAROVANO. — Zid ob desnem bregu Bistrice pod železnim mostom so v avgustu dogradili. Zidan je iz močnih debelih skal, ki so jih navozili iz kamnoloma, zato bo kljuboval tudi najhujšemu navalu vode. Zdjaj je zavarovan prostor, ki so ga namenili novi avtobusni postaji.

JEZOVI NE BODO VZDRŽALI. — Jez, ki je zgrajen pod lesnim mostom v Novem trgu, je voda v sredini izdolbla in odnesla skale daleč po strugi. Težko bo zdržal ob jesenskem deževju, če ga ne bodo popravili. Tudi jez pod železnim mostom je potreben obnove. Čimprej — tem manj stroškov. Jez v Novem trgu so leta 1934 zgradili v obrambo jezcu pod železnim mostom, ki je bil preobremenjen in se je kamniti opornik mosta že posedal.

VEČ PARKIRNEGA PROSTORA. — Na Zalah je bilo do zdaj ob večjih pogrebih premalo parkirnega prostora za avtomobile, ki so zato silili na zelenice in njive. Zdjaj je komunalno podjetje razširilo že asfaltirano cestišče proti Kalvariji, da bo ob njem prostora za 30 avtomobilov, na odcepu prostora na Poljane pa še za 30 vozil. Tako je zdaj na Zalah prostora za novih 60 vozil. Asfaltirali so tudi cesto, po kateri se premikajo pogrebni sprevodi. Uredili okolico. Zelo dobra rešitev.

KOMBINIRANO CESTIŠČE V PREŠERNOVI ULICI. — Spodnji del Prešernove ulice so v avgustu dokončno uredili. Prvotno so jo mislili tlakati s granitnimi kockami, na željo vseh stanovalcev pa so položili tlakati samo ob cestnem robu, srednji del cestišča, kjer drdrajó vozila, pa so asfaltirali. Tako bo v ulici manj ropota, stanovalcem pa je ustreženo.

ŠKODA PO NEURJU

Letošnje poletje je bilo precej muhasto. Po hudi tropski vročini, nenavadni za naše kraje, ko se je živo srebo dvignilo na 32 in več stopinj v senci se je nenadno ohladilo in na planinah je 10. avgusta zapadlo precej snega, ki je ostal tri dni. Po ponovni vročini je mesto 21. avgusta zvečer presenetljivo huda ploha. V Novem trgu se je zamašil podcestni odtok hudournika, ki prihajala s Starega gradu. Voda je drla po cesti in zatrpala cestne požiralnike vdirala v hiše in nanosila toliko peska in gramoza, da so ga naslednje jutro morali trikrat s kamionom odpeljati. Najhujše pa je bilo v noči na 29. avgusta Ob treh zjutraj je padala debela toča s hudim vetrom, ki je prihrumel, zahoda, podiral drevesa in odkrival strehe. V tovarni Svilanit je podrl dvoje debelih dreves, ki sta združili streho skladišča in povzročili nemajhno škodo. Močen sunek vetra se je usmeril proti odtorni in nad Starim gradom in kratno, ki ga je kot ogromna črpalica potegnila proti Tuhinjski dolini. V tej smeri je veter podrl nad 40 sadnih dreves, nad Bevkovo cesto pa polom smreke in bore v višini do pet metrov, tudi nad 20 cm debele. Na novi hiši je dvignil streho. Tudi v Šmarci je vihar odnesel vse ostreže z nove hiše. Toč je ponekod zmlela poljske pridelke, popolnoma pa je uničena ajda, ki ji komaj odvetela. V Komendi pa se je 6. septembra utrgal oblak in silna množina vode so poplavlile cestišče v Mostah do 70 cm visoko.

Odkritje novega gasilskega doma v Srednji vasi

Za občane Srednje vasi je 21. julij zelo pomemben dan. Poleg vaškega vodovoda in kulturne dvorane so slovesno izročili namenu tudi novi gasilski dom. Pred proslavo je bila kombinirana vaja štirih gasilskih enot ter ekip prve pomoči. Kljub slabemu vremenu se je k proslavi zbralo zelo veliko ljudi. Navzoči so bili številni predstavniki družbenopolitičnih organizacij, predsednik SO Kamnik Franc Svetelj, pokrovitelj proslave Vinko Gobec ter predstavniki občinske gasilske zveze Kamnik. Tovariš Gobec je najprej čestital gasilcem in vaščanom k velikemu napredku ter govoril o bodočem razvoju turizma in kmetijstva v Tuhinjski dolini z ozirom na asfaltirano cesto.

Gasilski dom je bil zgrajen v dveh etapah. Leta 1967 je bil zgrajen nov stolp s sobo za sestanke. Ko so asfaltirali cesto in nabavili nov gasilski avtomobil, se je pokazalo, da gasilski dom ne ustreza več svojemu namenu. Zato so zgradili novo gasilsko orodnišče s sejno dvorano nad njim.

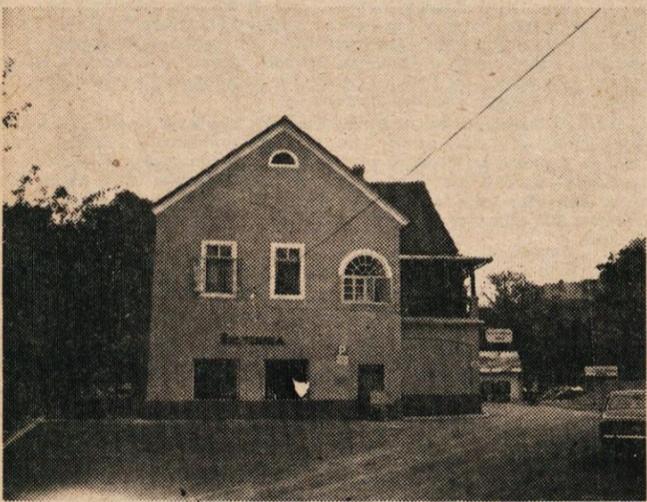
Gradili so od maja 1972 do julija 1974. Poleg tega je tudi civilna zaščita dobila svoj prostor. V prvi etapi je bilo opravljenih 3152 ur, a v drugi pa 5230 ur prostovoljnega dela. To prostovoljno delo je gotovo vredno prek 250.000 din, celotna zgradba pa najmanj 2.000.000 din. Največja zasluga za ta veliki uspeh gre požrtvovalnemu vodstvu prejšnjega in sedanjega upravnega odbora gasilskega društva, saj so nekateri člani opravili tudi prek 600 ur prostovoljnega dela. Brez izdatne podpore vseh vaščanov, domače krajevne skupnosti, občinske gasilske zveze Kamnik in SO Kamnik bi ta dom gotovo še ne bil zgrajen.

Z graditvijo novega gasilskega doma so gasilci postavili solidno osnovo za razvoj gasilstva, za izboljšanje udarne moči kakor tudi požarne preventivne v Tuhinjski dolini. Treba je še dobiti telefonske ali UKV zveze z drugimi gasilskimi društvi v občini.

Jože Berlec

NOVA ŽELEZNINA

V sredini meseca je trgovsko podjetje Kočna iz Kamnika odprlo novo trgovino „Železnina“, ki posluje v preurejenih prostorih v Tomšičevi ulici. Železnina je prej več kot 56 let poslovala v nekdanji Albrehtovi trgovini na Titovem trgu, vendar so bili trgovski lokal prisiljeni zapustiti. Sedaj je pod eno streho več kot 100 kvadratnih metrov prodajne površine in še mnogo več skladiščnih prostorov. Nova trgovina, ki je v hiši, ki je bila predvidena za rušenje, je zelo okusno urejena in tudi praktično opremljena. Za okoličane

NOVA ŽELEZNINA OB TOMŠIČEVI ULICI

in za tiste, ki v „Železnini“ kupujejo, moramo omeniti, da je dostop s konjsko vprego in avtomobil zelo prikladen, saj je parkirnih prostorov dovolj. In še za tiste, ki ne veste, kje je Tomšičeva ulica, pa bi vseeno radi kaj kupili v „Železnini“, naj povemo, da je trgovina takoj za sodiščem, torej blizu Dijaškega doma.

IN MEMORIAM

srce Stane Frantar se je ustavilo. Vse nas, njene sodelavce v podružnici Ljubljanske banke v Kamniku, je to hudo prizadelo. Zgodilo se je tako nenadoma, da smo komaj verjeli kruti resnici. Na njeni zadnji poti dne 29. avgusta na Zale v Kamniku smo jo pospremili tiho, žalostni in potrti.

Stana je imela šele 56 let. Bila je še polna načrtov in življenjske moči. Na delo v banko je zelo rada hodila. Posebej je rada hodila med nas, njene dolgoletne sodelavce. Med nami se je vedno dobro počutila, saj smo jo vsi imeli zelo radi. Zapustila nas ni niti tedaj, ko je že izpolnila pogoje za zasluženo upokojitev. Ostala je med nami in z veliko voljo ter vnemo prevzela nove delovne naloge, ki jih je uspešno opravljala. Pri delu je bila vestna in požrtvovalna, vedra in dobra, vedno pripravljena pomagati drugim. Taka je bila vseh 17 let,

kolikor jih je preživela med nami v banki. Zato smo bili z njo ne samo delovni tovariši, ampak resnični prijatelji.

Prav zaradi tega nas je njena smrt tako hudo prizadela. Težko nam bo sedaj, ko je ne bo več med nami. Nikoli je ne bomo mogli pozabiti. Ostala bo v naših srcih kot vzor dobre, poštenne, skromne in zelo požrtvovalne sodelavke.

Njeni sodelavci

Odbor za medsebojna delovna razmerja

» E T A «
KAMNIK

razpisuje

ŠTIPENDIJO za študij na srednji ekonomski šoli

Interesenti naj pošljejo na predpisanem obrazcu z dokazili o premoženjskem stanju pošljejo kadrovskemu oddelku podjetja do 10. 10. 1974.

LIKOVNA SKUPINA PETRA LOBODE

Tik pred poletnim odmorom je občinski svet ZKPO Domžale izdal lično informativno brošuro o likovni skupini Petra LOBODE, ki so jo ljubitelji likovne umetnosti organizirali v februarju 1973. V to skupino je zdaj vključenih 20 likovnikov samorastnikov, vsi pa vneto obiskujejo likovni tečaj, ki ga vodi akademski slikar Danijel Fugger. Že prva likovna razstava te skupine je v Domžalah dosegla velik uspeh. Predsednik likovne skupine je Adolf Pen. Predgovor brošure je napisal dr. Miro Stiplošek, predsednik skupščine kulturne skupnosti Domžale, tiskala pa jo je delavska univerza Domžale. Med člani te skupine so tudi trije Kamničani: Janko Gabrič, orodni kovač, dopolnjuje dejavnost skupine z dekorativnim kovaštvom in okraski iz točenega bakra, Bogdan Potnik, strojni inženir, slika v akvarelu portrete in krajine, Mile Rostan, aranžer-grafik, upodablja krajine v olju in sinkolitu. Abiturientka kamniške gimnazije Mojca Skušek pa se je predvsem posvetila risbam s tušem.

BOLJŠE OBVEŠČANJE

Organizacija združenega dela kemično-keramične industrije SVIT Kamnik, tako se sedaj imenuje kamniški SVIT, že drugo leto izdaja interni bilten, ki se imenuje Švitov obveščevalec. Bilten, ki je v kolektivno zelo branjena izhajaja vsakih 14 dni ali po potrebi v 700 izvodih, tako da vsak zaposlen prejme svoje glasilo. Za glasilo so se odločili zato, ker so čutili potrebo po stalnem in hitrem obveščanju samoupravljalcev. Seveda je v glasilu odmerjeno največ prostora delu in sklepom samoupravnih organov ter informacijam o gospodarjenju.

Oktobra dve novi trgovini

Trgovsko podjetje Kočna nas bo letošnje jesen razveselilo z dvema novima trgovinama. Če bo šlo vse po programu, bodo že v mesecu oktobru odprli novo samopostrežno trgovino MARKET ZAPRICE ob Kranjski cesti, ki bo največja trgovina z živili v Kamniku. V njej bo poleg živil moč kupiti še meso in cvetlice. Nova samopostrežna trgovina bo zlasti razveselila prebivalce blokov na Zapricah in okoliških ulic, posebno še, ker bodo zaprli trgovino Mini market ob Ljubljanski cesti. Ker bo trgovina zadosti velika, bo lahko tudi mnogo bolje založena.

Končno bodo odprli vrata tudi v preurejeni trgovini v nekdanji Zargjevi hiši na Titovem trgu. Tu bodo prodajali konfekcije, pletenine in pozamenterijo. Nova trgovina bo imela prodajne prostore v pritličju in v prvem nadstropju ter bo zelo okusno opremljena.

PRIJETNE URE MED IZSELJENCI

Podružnica Izseljenske matice Domžale—Kamnik je tudi letos organizirala srečanje z izseljenci v Kamniški Bistrici. To pot je bilo v soboto, 13. julija. Izseljence so sprejela dekleta v narodnih nošah in jim pripela rdeče nageljne, ansambel Poljanšek iz Tuhinjske doline pa je zaigral domače viže. Izseljence in druge goste je pozdravil predsednik podružnice Stane Simšič, moški zbor iz Radomelj je prepeval, sestri Regina in Vilma Jerman pa sta tudi zapeli nekaj pesmi. V nadaljnjih točkah programa, ki je vsem udeležencem zelo ugajal, je Marta Cerar iz Doba igrala na citre, Dominik Krt iz Stranj je poveljal pesem Janeza Poharca Moja dolina, Mira Močnik pa pesem Pavle Voje Po mnogih letih spet doma. Alfred Žitnik, pomočnik direktorja mladinskega pevskega zbora Mladi Slovenci 77 iz Clevelanda, je pozdravil prireditelje tega prisrčnega srečanja. Za konec je folklorna skupina iz Kamniške Bistrice zaplesala venček narodnih plesov. Sprend je duhovito povezoval Tone Ravnikar iz Domžal in poveljal nekaj pesmi. Vsem udeležencem bo prijeten dan! pod Kamniškimi planinami ostal v najlepšem spominu.

Iz dela telesnokulturne skupnosti

(1)

● IZ KRONIKE KAMNIŠKEGA ŠPORTA

Nasledniki ing. Karla Kumra

Lani ob koncu leta je tekla po vsej Sloveniji široka akcija, ki naj bi postavila našo telesno kulturo na solidnejše in trajnejše temelje. In tako so se po občinah ustanovile temeljne telesno kulturne skupnosti - TTKS. Tudi v Kamniku smo to naredili in naša TTKS vsebuje 6 področij dela, za katere skrbe posamezni odbori: odbor za kadre, odbor za objekte, odbor za tekmovalni šport, odbor za rekreacijo, odbor za pohvale in nagrade in odbor za šolska športna društva.

Danes si oglejmo samo nekaj dela enega od teh odborov in sicer odbora za rekreacijo - OZR. Namen OZR je, da pozivi, organizira in spodbuja rekreacijsko dejavnost v občini. On je predvsem iniciator, koordinator in financer rekreacije, ki jo izvaja preko za to specializiranih organizacij in športnih društev oziroma klubov, krajevnih skupnosti in vseh ostalih za zainteresiranih družbenih dejavnikov. Osnovni kriteriji, po katerih OZR deli finančna sredstva, so: 1. pomen posameznega športa za rekreacijo, 2. število članov, ki se ukvarjajo z rekreacijo, 3. potrebe kluba - društva po finančnih sredstvih za rekreacijo in 4. pripravljenost kluba - društva, da z lastnim delom in sredstvi pomagajo pri izvajanju rekreacije.

OZR si je za letošnje leto zastavil naslednji program: izvedba akcije „Hoja za srebrni (100 km) in zlati (200 km) čevlječek“, izvedba akcije „Naučimo se plavati“, poživitev rekreacijske dejavnosti po krajevnih skupnostih in v okviru SD in SK, začetek izgradnje trim steze, poživitev planinske dejavnosti in rekreacijskega smučanja. Za izvedbo tega programa iz vseh dejavnosti, ki spadajo v okvir dela OZR, je namenjenih 170.000 din, ki jih je OZR predvidel: za planinsko dejavnost (Planinskemu društvu Kamnik za njegovo delo, za delo mladinskega, propagandnega, odseka za gorska pota in odseka za varstvo narave) 50.000 din za poživitev rekreacijske dejavnosti po krajevnih skupnostih, 40.000.000 din, za trim stezo 30.000 din, za poživitev rekreacijske dejavnosti v okviru športnih društev in klubov 20.000 din, za smučarsko vlečnico na Milem vrhu 10.000 din, za akcijo Hoja za srebrni in zlati čevlječek 5.000 din, za akcijo Naučimo se plavati 5.000 din in za športno opremo otroških igrišč 5.000 din.

Ta program se bo predvidoma izvajal preko naslednjih dejavnikov: planinska dejavnost prek Planinskega društva Kamnik, rekreacija v krajevnih skupnostih prek športnih društev v

krajevnih skupnostih, izgradnja trim steze preko posebnega odbora, ki mora biti še formiran, akcija „Hoja za srebrni in zlati čevlječek“ preko Smučarskega kluba in Planinskega društva, akcija „Naučimo se plavati“ prek Plavalnega kluba in poživitev rekreacijske dejavnosti posameznih športnih klubov in društev.

Ta poživitev rekreacijske dejavnosti prek SK in SD je zamišljena tako, da bi posamezna SD ali SK enkrat na teden organizirala rekreacijski trening, ki bi se ga lahko udeležil prav vsak občan, ki bi se ga hotel in za kar mu ne bi bilo treba ničesar plačati, niti ne bi moral biti član kluba ali društva. Kdaj bodo ti treningi, bomo še posebej objavili za vsak šport posebej. Danes napišemo samo za odbojko: kdor hoče igrati odbojko, za zabavo ali rekreacijo, naj pride vsako sredo po 15. uri na odbojgarsko igrišče, kjer bo lahko po mili volji igral. S seboj naj prinese po možnosti telovadne copate.

OZR

Le čevlje sodi naj kopitar

Upravni odbor nogometnega kluba Kamnik je na svoji redni seji govoril o članku F. Pestotnika v 6. številki Občana in menil, da članek neresnično prikazuje stanje v zvezi z uporabo nogometnega stadiona v Mekinjah in delovanjem nogometnega kluba Kamnik.

Menimo, da smo dolžni pojasniti Kamničanom stvari, o katerih je pisec članka zaradi nepoznavanja športne dejavnosti napačno pisal. Nogometni stadion v Mekinjah je bil grajen po programih tedanje OBZTK in SZDL za potrebe športnikov v Kamniku. Ker je sredstva za športne objekte težko dobiti, so se leta v preteklosti zadrževala za gradnje večjih objektov. Podobno poteka letos akcija za obnovo kopalnice.

Pisec omenja v članku, da služi stadion le „nekaj“ nogometašem. Teh „nekaj“ pa je v našem klubu 36 pionirjev, 18 mladincev in 16 članov, ki redno tekmujejo v ligah. Poleg tega stadion in naprave na njem uporabljajo še nogometaši NK Enotnost, smučarji za kondicijske treninge in v zadnjem času atletski klub Kamnik. Občasno pa so na njem sindikalna prvenstva v nogometu, gasilska tekmovanja, večja tekmovanja kamniških podjetij v republiškem merilu (npr. usnjariada) itd. Skratka, vsaka organizirana dejavnost je mogoča. Naj omenimo, da bi lahko tudi mladinci za dan mladosti uporabili stadion, vendar ni bilo nikogar niti blizu.

Tudi rezultati ugodnih pogojev se že kažejo, saj so naši nogometaši letos v konkurenci članov zasedli 1. mesto v LNP, mladinci 3. mesto, pionirji pa so bili prav tako prvi v svoji skupini. V klubu se zavedamo, da teh rezultatov brez dobrih pogojev za vadbo, ki jih nudi stadion, ne bi dosegli.

Igrišče in naprave upravlja sedaj NK Kamnik, ki plačuje vzdrževanje iz svojih rednih dotacij. Ker se zavedamo odgovornosti, ki nam jo je dala družba, ko nam je v upravljanje izročila stadion, pa seveda ne dovolimo neorganiziranosti in uničevanja igrišča v posebno slabih pogojih. To velja tudi za naše člane, samo za ligaška tekmovanja ne.

Čudi nas, da pisec članka kot vodilni mladinski funkcionar v občini ne pozna dejavnosti, ki jo gojijo na našem stadionu v večini predvsem člani mladinske organizacije; saj tri četrtine članstva smučarskega, atletskega in nogometnega kluba sestavljajo mladinci.

Bolje bi bilo, če bi bil pisec članka kritičen v svojem delokrogu, saj so mladinski prostori na bivšem postajališču neizkoriščeni za mladinsko dejavnost.

Če hočemo mladino odvrtni od gostinskih lokalov, mora biti po našem mnenju prav mladinska organizacija prva, ki organizira njeno športno dejavnost in pomaga koristiti objekte, ki so ji na voljo. Tega pa danes vsaj na športnem področju tisti mladinci, ki to organizacijo vodijo, ne delajo, še manj, celo ne poznajo je.

Zato pisec članka svetujemo, naj raje poprime za delo in pomaga nam in drugim športnikom v Kamniku pri organiziranem vključevanju mladine v šport.

Zavedajmo se, da je stadion v Mekinjah resnično v ponos športnikom v Kamniku.

Upravni odbor NK KAMNIK

V naši občasni rubriki „Kamnik in Kamničani v športu“ smo dozdaj objavili tri sestavke iz kronike kamniškega športa. V št. 7-8 iz leta 1973 smo povedali nekaj splošnega iz zgodovine in poudarili potrebo po zbiranju podatkov in ugotavljanju uspehov kamniških športnikov in deleža kamniškega športa, saj je bil prvi slovenski kajakaš in organizator ter prvi predsednik slovenskega kajakaškega kluba. V 6. številki pa smo prikazali športne uspehe, ki jih je dosegel ing. Karl Kumer v lahki atletiki in ki sodijo v vrh jugoslovanskega športa. Bil je doležen za jugoslovanskega tekmovalca na balkanskih športnih tekmah v Atenah leta 1930, toda zaradi odsluženja vojaškega roka ni mogel trenirati.

„Menim, da si preveč skromno poudaril zasluge Karla Kumra za občino napredek slovenske

IVO KUMER, PRVAK SLOVENIJE V GOZDNEM TEKU LETA 1930

lahke atletike,“ mi je rekel Jože Bručan. „Karl Kumer je bil idealist, ki je žrtvoval mnogo časa in truda, da bi vzgojil čim več naslednikov. Mlajši smo ga gledali in občudovali kot nedosegljiv vzor in ga skušali posnemati. Bil je pravi športni vzgojitelj in brez njegovega svetlega vzgleda se v lahki atletiki Kamničani ne bi povzpeli do svenskih, jugoslovanskih in balkanskih prvakov.“

Karl Kumer je imel v Kamniku in v kamniškem okraju celo vrsto posnemalcev. To so bili brat Ivo (rojen 22. maja 1910, sedaj upokojenec trgovskega podjetja Kočna), Nace Vidmar (rojen 30. septembra 1909, upokojenec tovarne kovane orodja), Jože Bručan (rojen 24. novembra 1910 v Trstu, upokojenec podjetja Kamnik), Slavko Gregorc (rojen 1911 v Trstu, umrl 1944) in Miran Ogrin, urednik ljubljanskega dnevnika in znani publicist in svetovni potnik. Kot sin kamniškega okrajnega glavarja dr. Frana Ogrina se je vozil v Ljubljano v gimnazijo in je veljal v športnem tekmovalstvu za Kamničana.

Iz Domžal se je pridružil kamniški družbi atletov Lojze Majhenič, čevljarski pomočnik, rojen 1908, umrl 1944, iz Trzina pa študent Friderik Vrečko, umrl 1973.

Uspehe kamniških športnikov, tekmovalcev na atletskih stezah, moramo obravnavati v časovnem zaporedju in skupaj v okviru glavnih lahkoatletskih prireditelj, saj so pogosto nastopali hkrati na istih progah z manjšo uspehom. Medtem ko sta bila Ogrin in Gregorc člana ljubljanskega kluba Primorja, so vsi ostali tekmovali pod zeleno barvo Ilirije, ker kamniški športni klub ni imel lahkoatletse sekcije pa tudi materialnih sredstev ne, da bi pošiljal atlete na tekmovanja.

Ivo Kumer se je že zgodaj pojavil v tekmovalni areni. Leta 1928 je kot član Ilirije v Mariboru zmagal v teku na 3000 metrov s časom 9:44. Na mednarodnem tekmovanju Zagreb-Ljubljana pa je bil drugi na 1500 in 5000 m.

Bil je eden od stebrov tekmovalne vrste Ilirije, ki je dvakrat zapored osvojila državno prvenstvo v krosu (domači naziv: gozdni tek ali tek čez drn in strn) na 10 km. Prvič je bilo državno prvenstvo v Zagrebu 25. marca 1929. Ilirija je z veliko prednostjo dosegla naslov državnega prvaka z 21 točkami, sledili pa so 2. Marathon 44, 3. Jugoslavija, 4. Concordia, 5. Hašk itd. V zmagovalnem moštvu Ilirije sta sodelovala dva Kamničana: Ivo Kumer in Nace Vidmar. Med posamezniki so prišli na cilj: 1. Predanič (Concordia) v času 35:17, 2.

Šporn (Ilirija) 8 metrov za njim, 3. Stefanović (Soko), 4. Bančić (Jugoslavija), 5. Ivo Kumer (Ilirija), 6. Karl Kumer (Marathon), 8. in 9. mesto pa sta osvojila Senčar in Tinta (oba Ilirija). Za prvenstvo so šteli rezultate prvih štirih tekmovalcev. Vsi štirje najboljši Ilirijani so bili v prvi desetini in tako dokazali premoč slovenskih atletov v teku na 10 kilometrov. Na sliki zmagovalne ekipe stojijo od leve proti desni: Senčar, Tinta, Ivo Kumer (št. 8), Šporn, Hladnik, Banovec, Nace Vidmar (št. 6).

Leto 1930 pomeni višek uspehov za Iva Kumra.

Prvenstvo Dravske banovine (tak je bil takrat uraden naziv za Slovenijo) v gozdnem teku je bilo 23. marca 1930. Proga je bila dolga 7 in pol kilometra in je vodila čez Šišenski hrib in okrog Rožnika. JUTRO piše (22. marca): „Ker je proga izredno naporna, zahteva od tekmovalcev veliko vztrajnost in bo zato najtežja in najboljša preizkušnja udeležencev pred državnim prvenstvom v gozdnem teku, ki bo 6. aprila v Zagrebu.“

V ostri borbi so vseh prvih pet mest zasedli tekmovalci Ilirije. Zmagal je z znatno prednostjo Kamničan Ivo Kumer v času 30:46, za njim pa so se uvrstili 2. Šporn 30:52, 3. Illovar, 4. Tinta in 5. Majhenič. Kamničana Slavko Gregorc (Primorje) in Nace Vidmar (Ilirija) sta zasedla 11. in 12. mesto.

Na državnem prvenstvu v gozdnem teku v Zagrebu 6. aprila 1930 je sodelovalo osem klubov s 40 tekmovalci. Za Ilirijo so nastopili Šporn, Ivo Kumer, Illovar, Tinta, Majhenič, Vrečko, Oswald in Nace Vidmar. Atleti Ilirije so spet obranili naslov državnega prvaka in ponovili lanski uspeh. Prvo mesto so osvojili s 26 točkami pred Marathonom 36 in Haškom 41. V Beogradu je bil 4. maja 1930 šafetni tek na Avalo. Med šestimi moštvi je zmagala štafeta Zagreba pred Ljubljano, ki so jo zastopali Šporn, Slapničar, Ivo Kumer in Krevs. Ljubljana je vodila do 20 metrov pred ciljem, Krevs pa se je dal presenetiti Predaniču.

V Ljubljani je 9. junija v teku za Jutrov pokal že tretjič zmagala Ilirija. V zmagovalni postavi je teklet tudi Ivo Kumer.

Na mednarodnem lahkoatletskem mitingu Primorja 7. septembra je bil na 5000 m vrstni red: 1. Leban (KAC - Celovec), 2. Krevs (Primorje), 3. Ivo Kumer (Ilirija).

ZMAGOVALNA EKIPA ILIRIJE, V KATERI STA TEKMOVALA DVA KAMNIČANA: IVO KUMER (8) IN NACE VIDMAR (6)

Na državnem lahkoatletskem prvenstvu v Zagrebu dne 21. septembra brata Kumra nista sodelovala. Koren (Marathon) je postavil državni rekord na 10 km 35:11,8. Državni rekord na 5 km pa je s 16:19 osvojil Predanič.

V Ljubljani je 28. septembra na lahkoatletskem mitingu Ilirije na 1000 metrov osvojil prvo mesto Miran Ogrin s 3:02,1. Na 400 metrov je bil Nace Vidmar tretji, na 1500 metrov pa Ivo Kumer drugi za Žorgo.

Na teku zadržanja 1. decembra je na mladinski progi 2700 m zmagal Miran Ogrin, na 5000 m pa je bil rezultat: 1. Susitti (KAC-Celovec), 2. Majhenič, 3. Ivo Kumer.

V kamniku je bil 12. julija 1931, ko so odprli kopalnice, dopolneno po mestu šafetni tek 3 x 1000 metrov. Zmagala je štafeta Primorja pred Kamnikom (Gregorc, Vidmar, Kumer Karl), v drugi kamniški štafeti pa je z Ivom Kumrom prvič nastopil Jože Bručan.

V Ljubljani je bilo 15. septembra na igrišču Ilirije prvenstvo v enournem teku. Zmagal je Šporn (Ilirija), drugi pa je bil Bručan, ki je tekmoval za kam-

niški športni klub. Seveda so ga takoj pregovorili, da je pristopil k Iliriji.

Tretje državno prvenstvo v krosu leta 1931 je bilo v Beogradu na igrišču BSK. Končalo se je s polomijo, ker na koncu niso mogli ugotoviti vrstnega reda tekmovalcev.

Četrto državno prvenstvo v krosu je bilo aprila 1932 v Ljubljani. Ljubljanska lahkoatletska podzveza je napravila enako napako kot so jo prejšnje leto v Beogradu. Prireditev je bila pred številnim občinstvom na igrišču in na cilju niso mogli določiti, koliko krogov je kdo pretekel. Prvenstvo so spet ponovili v Zagrebu. Zmagalo je Primorje iz Ljubljane (Krevs, Kovačič, Slapničar, Žorga). Ilirija brez Iva Kumra (vojaški rok!) pa je bila druga v postavi: 3. Šporn, 4. Bručan, 9. Senčar 13. Osterman. Primorje je zbralo 27 točk, Ilirija pa 29. Tretji je bil zagrebški HASK. Z Ivom Kumrom bi bila Ilirija zanesljivo prva.

Državno moštveno prvenstvo v lahki atletiki je bilo 18. in 19. junija v Ljubljani. Na dolgih progah, 5 in 10 km, so slovenski tekači dosegli prevladujoče mesto v jugoslovanski atletiki. Na 5 km: 1. Krevs 16:30, 2. Bručan 16:33. Na 10 km: 1. Bručan 35:43, 2. Krevs. Casopisna pripomba: Kaže, da bosta zmagovalca kmalu posegla po rekordu, ker se to pot nista preveč trudila. Če štejemo še Iva Kumra, ki ni mogel nastopiti, potem se vidi, da bodo slovenski atleti zavzeli vrh v tekih na dolge proge. Bručan je nastopil še v teku na 800 m (8. mesto) in 1500 m (4. mesto). Miran Ogrin je bil v tej disciplini drugi. Bručan je teklet na krajših progah z golj za točke Ilirije. V zagrebškem športnem listu beremo 5. februarja 1932, da je 31. januarja 1932 Kamničan Slavko Gregorc, rojen 1911 v Trstu, teklet na progi Zagreb-Karlovac in nazaj, ki je dolga 100 kilometrov. Startal je ob 8. uri, progo 100 km pa naj bi pretekel v 9 urah in 13 minutah. Le to ni zapisal športni list, da je teklet opasan s širokim reklamnim trakom za čokolado NESTLE in da so ga del proge vozili. Ko je nato „slavni stokilometra“ 9. julija teklet na državnem prvenstvu v maratonu, je že pri desetem kilometru odstopil.

V Domžalah je bil 13. julija 1932 športni dan, ko so odprli teniško igrišče. V okviru slovenskega praznika je bil tudi šafetni tek 5 x 1000 m okrog Domžal. Ob velikem zanimanju občinstva

je zmagala postava Kamnika Gregorc, Bručan, Uršič, Kumer Ivo in Kumer Karl ter osvojila 30 cm visok srebrni pokal. Istega dne so na Menini slovesno odprli planšarski dom na Bibi, ki je nudi pozimi zavetje kamniškemu smučarjem. Kamniški športni klub sta zastopala Vlado Stergar in Ivan Zika.

Kmalu nato je bil mednarodni miting Primorja. Na 1500 m je vodil Karl Kumer, Žorga pa mu je pri nepravilnem prehitovanju stopil na nogo, da je moral odstopiti. Zmagal je Miran Ogrin.

Na državnem prvenstvu v Zagrebu za posameznike je bil na 10 km prvi Kovačič (Primorje), 2. Podpečan in 3. Bručan. Pri vrednotenju lahkoatletskih dosežkov v letu 1932 so Bručana v tekih na dolge proge postavili fla tretje mesto v državi. Ivo Kumer je po odsluženju vojaškega roka proti koncu leta 1932 prestopil k zagrebškemu Marathonu, predvsem da bi se posvetil teku v maratonu. Še vedno je v tekih dosegal lepe rezultate. Po nesreči, ki ga je doletela v planinah poleti 1934, pa je žal moral opustiti šport.

(Dalje prihodnjic)

KAMNIŠKA KRONIKA

ROJSTVO:

Marta Hribar s Križa

POROKE:

Jože Berlec iz Kamnika, dipl. ing. strojništva, star 24 let, in Angela Oražem iz Kamnika, predmetna učiteljica, stara 22 let; Vincenc Dornik iz Zg. Jarš, miličnik, star 20 let, in Ivanka Močnik iz Porebra, šivilja, stara 22 let; Henrik Herle iz Kamnika, elektromehaničar, star 30 let, in Jelena Ljubič iz Novega Beograda, delavka, stara 28 let; Anton Koželj iz Podgorja, vodovodni inštalater, star 25 let, in Angela Pavlič iz Buča, delavka, stara 22 let; Marijan Kralj iz Trziča, diplomirani ekonomist, star 29 let, in Anica Kuhar iz Podboršta, ekonomski tehnik, stara 19 let; Franc Pavlič iz Smartna, delavec, star 25 let, in Štefanija Pavič iz Kamnika, delavka, stara 22 let; Anton Podjed iz Tunjske Mlake, zidar, star 23 let, in Monika Vrhovnik iz Tunjic, ekonomski tehnik, stara 19 let; Slavko Slapnik iz Ljubljane, električar, star 28 let, in Milena Svetlin iz Podgorja, trgovska pomočnica, stara 24 let; Jože Suštar iz Buča, delavec, star 27 let, in Francka Poljanšek s Starih Sel, delavka, stara 18 let; Anton Zupin iz Okroga, strojnik, star 28 let, in Antonija Hribar z Malega Hriba, delavka, stara 20 let.

SMRTI:

Neža Briški iz Stare Cerkve v Kočevju, gospodinja, stara 68 let; Pavel Cencilj iz Okroga, upokojenec, star 49 let; Marijana Cevka iz Bistričice, kmečka delavka, stara 78 let; Antonija Hribar iz Okroga, gospodinja, stara 74 let; Franc Kladnik iz Komende, parketar, star 46 let; Marija Klemenc iz Kamnika, upokojenka, stara 59 let; Florijan Kuhar s Klemenčevega, tesar, star 36 let; Janez Močnik iz Porebra, osebni upokojenec, star 56 let; Janez Podjed iz Godiča, osebni upokojenec, star 59 let; Karolina Rehar iz Črne, družinska upokojenka, stara 81 let; Anton Spruk iz Gozda, osebni upokojenec, star 59 let; Jožef Vrankar iz Buča, upokojenec, star 73 let.

AVGUST 1974

POROKE:

Viktor Benkovič iz Podgorja, kmet, star 26 let, in Anica Berlec z Laz, delavka, stara 25 let; Franc Berlec z Laz, delavec, star 27 let, in Marija Baloh iz Zg. Tuhinja, trgovska pomočnica, stara 22 let; Srečko Curj iz Sežane, mizar, star 31 let, in Milena Grintal s Križa, delavka, stara 22 let; Rajko Drolc iz Kamnika, stavbni ključavničar, star 27 let, in Marija Mežnar iz Ihana, delavka, stara 20 let; Franc Drolec iz Komende, elekromonter, star 23 let, in Magdalena Držanič iz Godiča, delavka, stara 22 let; Jožef Drolec iz Gradišča, delavec, star 31 let, in Marija Štrajhar iz Hruševke, delavka, stara 21 let; Ivo Grintal iz Kamnika, kemijski tehnik, star 25 let, in Silva Lamprečnik iz Črne, delavka, stara 17 let; Jožef Horvat iz Zej, tesarski pomočnik, star 26 let, in Ivanka Lukanec iz Most, delavka, stara 25 let; Jože Jeras z Velikega Hriba, delavec, star 25 let, in Marija Breznik iz Zg. Tuhinja, trgovska pomočnica, stara 21 let; Pavel Jerič iz Smartna, šofer, star 24 let, in Gabrijela Zabavnik iz Košič, slaščičarka, stara 18 let; Jožko Marin iz Komende, strojni ključavničar, star 26 let, in Marta Karničnik iz Komende, ekonomski tehnik, stara 20 let; Stepan Matič iz Mlinišče, trgovski pomočnik, star 25 let, in Ida Horvat iz Šmarce, delavka, stara 23 let; Kristijan Meglič iz Venezuele, uslužbenec, star 52 let, in Angela Kadunc iz Zg. Tuhinja, delavka, stara 36 let; Anton Pestotnik iz Češnjic, mizar, star 32 let, in Nevenka Povhe s Ceste na Bokalce, Ljubljana, medicinska sestra, stara 28 let; Janez Plahutnik iz Kamnika, dipl. inženir kemije, star 28 let, in Kristina Sempolowicz iz Poljske, prometni žel. tehnik, stara 25 let; Jože Sušnik iz Podstudenca, delavec, star 19 let, in Olga Spruk iz Podstudenca, delavka, stara 20 let; Albin Zabret iz Topol, vodovodni inštalater, star 27 let, in Gabrijela Koželj iz Podboršta pri Komendi, delavka, stara 27 let.

SMRTI:

Frančiška Balantič iz Zagorice, gospodinja, stara 72 let; Jožef Gril iz Motnika, upokojenec, star 82 let; Bogomir Kregar iz Volčjega potoka, osebni upokojenec, star 64 let; Zofija Letnar iz Mekinj, družinska upokojenka, stara 76 let; Ivana Pavlič iz Buča, gospodinja, stara 82 let; Jemej Piric iz Košič, osebni upokojenec, star 68 let; Leopold Požar iz Preserij - Domžale, ključavničar, star 27 let.

SVILANIT – KAMNIK

tekstilna tovarna

razglašala

naslednja prosta delovna mesta za:

- VODJO SPLOŠNEGA ODDELKA V DE 30 (ni reelekcija)**
POGOJ: visoka izobrazba pravne smeri, po možnosti s 4-letno prakso.
- VODJO PLANSKO-ANALITSKEGA ODDELKA V DE 30 (ni reelekcija)**
POGOJ: visoka izobrazba ekonomske smeri s 4-letno prakso.
- VODJO KONTROLE V DE 36 (ni reelekcija)**
POGOJ: visoka izobrazba tekstilno-tehnološke smeri s 4-letno prakso.
- PRIUČEVANJE ZA MOJSTRA VZDRŽEVALCA V DE 13**
POGOJ: KV ključavničar z 1-letno prakso.
- 2 TKALK FROTIRJA V DE 13**
POGOJ: popolna osemletka in priučevanje do 6 mesecev.
- TKALKO SVILE V DE 42**
POGOJ: popolna osemletka in priučevanje do 6 mesecev.
- 4 PREVIJALKE V DE 13**
POGOJ: osnovna šola in priučevanje do 3 mesecev.
- 2 ČISTILNE STROJEVE V DE 13**
POGOJ: osnovna šola in priučevanje do 3 mesecev.
- 4 ROBIKLE PO ŠIRINI V DE 10**
POGOJ: osnovna šola in priučevanje do 3 mesecev.
- 5 IZDELOVALK KRAVAT V DE 41**
POGOJ: osnovna šola in priučevanje do 3 mesecev.
- 11. ČISTILKO PROSTOROV**

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov v delovni organizaciji.
Pismene ponudbe z vsoto potrebno dokumentacijo sprejema kadrovsko-socialni oddelek podjetja 8 dni po objavi oziroma do zasedbe delovnih mest.

Sindikalne športne igre kamniških sindikatov se odvijajo po programih

Že četrto leto se delavci kamniških podjetij aktivno vključujejo v sindikalne športne igre. Leta 1971 je bila imenovana pri OSS komisija za šport in rekreacijo z namenom, da bi ob državnih nalogah usmerjala in razvijala športno dejavnost med kamniškimi sindikati. Tako so bile organizirane sindikalne športne igre, in sicer so se tekmovalci pomerili v šestih športnih panogah. Delavci, člani sindikata, so tekmovali v posameznih športnih disciplinah. Že prvo leto se je udeležilo sindikalnih športnih iger prek 500 članov OOS. Ob boljši organizaciji in bolj pestrem sporedu se vsako leto povečuje število tekmovalcev in tekmovalk. V letošnjem letu smo v sindikalne športne igre vključili še pet športnih panog, tako da tekmovalci sedaj tekmujejo v 13 športnih panogah, in sicer: veleslalom, kegljanju, v šahu ekipno in posamezno, plavanju, namiznemu tenisu, streljanju, avto rallyju, borbenih igrah v kegljanju, odbojki, nogometu, košarki in rokometu. Prepričani smo, da bomo s tako bogatim športnim sporedom pritegnili še večje število ljubiteljev športa. V dosežanih športnih igrah, ki so bile že odigrane v letošnjem letu, so zmagale in prejele prehodne pokale naslednje ekipe:

Kegljanje ženske: 1. Podjetje „Kamnik“, 2. SOB, 3. Svilanit
Kegljanje moški: 1. podjetje „Kamnik“, 2. Alpem, 3. Stol
Veleslalom ženske: 1. Zdravstveni dom, 2. Stol, 3. podjetje „Kamnik“
Veleslalom moški – do 30 let: 1. Titan,
Veleslalom moški – od 30–40 let: 1. Stol,
Veleslalom moški nad 40 let: 1. Svilanit
Šah ekipno: 1. Stol, 2. Titan, 3. podjetje „Kamnik“
Plavanje ženske: 1. Svilanit
Plavanje moški – do 30 let: 1. Titan
Plavanje moški – od 30–40 let: 1. Titan
Plavanje moški – nad 40 let: 1. Stol

Vse druge športne igre bodo do konca oktobra 1974. Po ustaljenem točkovnem sistemu in do sedaj opravljenih športnih igrah je stanje sledeče:

V vodstvu je OOS Stola s 330 točkami, 2. Titan 291, 3. Svilanit 243, 4. Utok 236 in 5. podjetje „Kamnik“ 233 točk itd.

Letos je sodelovalo v športnih igrah 24 OOS, skupaj 447 tekmovalcev, od tega 88 tekmovalk in 359 tekmovalcev. Na sporedu je še devet športnih panog, zato lahko računamo, da bo sodelovalo prek 1000 tekmovalcev. Komisija za šport in rekreacijo je na svoji seji sprejela sklep:

1. v letu 1975 najboljšim posameznikom ne bodo dajali praktičnih nagrad, temveč kolajne zlato, srebrno in bronasto za prva tri mesta.

2. da se v športnih disciplinah, kjer tekmovalci nastopajo samo ekipno, podeli prvi ekipi prehodni pokal in mali pokal v trajno last.

3. do konca 1974. leta je potrebno proučiti in izdelati celotni program sindikalnih športnih iger za leto 1975.

Komisija meni, da bo potrebno v bodoče tesneje sodelovati s predstavniki OOS, ki so v posameznih podjetjih odgovorni za šport in rekreacijo. Sindikalne športne igre je potrebno organizirati, tako da bi zajele čimveč tekmovalcev, ker bomo le na ta način dosegli, da bodo sindikalne športne igre kamniških sindikatov dosegle svoj namen.

S. Šuštar

ŠAH

Na septembrskem bržoturnirju Solidarnosti je sodelovalo 14 šahistov. Zmagal je mojstrski kandidat Marjan Karner, ki je zbral 11 in pol točke in je oddal poldrugo točko. Drugo mesto je osvojil Đorđe Vuksanović, tretje pa Boris Bavčar. Sledijo Mirko Troha, Igor Pelikan, Krivorotov Stane, Milan Osolin itd.

BRŽOTURNIRJI SOLIDARNOSTI

V počastitev občinskega praznika je šahovska sekcija Solidarnosti organizirala odprti nagradni bržoturnir, ki se ga je udeležilo 16 tekmovalcev. Po zanimivi in ostri borbi je osvojil prvo nagrado Boris Bavčar z 12 in pol točkami, Milan Osolin pa je bil drugi z istim številom točk. V borbi za praktične nagrade sta tretje in četrto mesto podelila Zare Bračić in Đorđe Vuksanović, sledili pa so: Franc Ravnikar, Stane Krivorotov itd.

Šahovska sekcija Solidarnosti je sodelovala tudi na veliki šahovski prireditvi v počastitev občinskega praznika občine Radovljica. Prireditve je bila v Sobčevem bazarju, sodelovalo pa je 50 moštvo. V svoji skupini se je Solidarnost med 12 ekipami uvrstila v spodnjo polovico.

ŠPORTNI UTRINKI ● ŠPORTNI UTRINKI ● ŠPORTNI UTRINKI ● ŠPORTNI UTRINKI ● ŠPORTNI UTRINKI

KOŠARKA

Domači košarkarji so dobili povečano staro igrišče, večje dimenzije, več kondicije. Odigrali so tudi prvo prvenstveno tekmo z MEDVODAMI in zmagali s 56 : 45 (28 : 25), najboljši strelec je bil TROBENTAR z 12 koši.

VATERPOLO

Vaterpolisti so tekmovali v II. slovenski ligi in zasedli 1. mesto pred Neptunom iz Celja. Premagali so TRIGLAV II, KOPER II in RADOVLJICO, neodločeno pa so igrali z NEPTUNOM iz Celja.

Mladinsko prvenstvo v Kranju – nastopili so skoraj sami pionirji in zasedli v tej konkurenci četrto mesto. Kamničani so igrali takole:

KAMNIK : KOPER 5 : 6, KAMNIK : TRIGLAV II 7 : 6, KAMNIK : RADOVLJICA 12 : 4, KAMNIK : DELFIN (ROVINJ) 7 : 8, KAMNIK : TRIGLAV I 2 : 13.

Na vsakoletni tekmi med starejšimi in mlajšimi so bili uspešni mlajši, saj so premagali svoje starejše kolege z 10 : 8 (0 : 1, 3 : 1, 1 : 3, 4 : 3). Strelci za starejše: Šnabl 4, Stare 1, Verstovšek J. 1, Verstovšek V. 2, za mlajše Šnabl in Reiser po 3, Ručman in D. Homar po 2.

NOGOMET

Domači nogometaši so odigrali prijateljsko trening tekmo s slovenskim ligašem LJUBLJANO iz Ljubljane in izgubili z rezultatom 4 : 1 (2 : 1), gol za Kamnik je dal MEDMES.

Dolgoletni igralec NK Kamnik Marjan Mali je prenehal z aktivnim igranjem nogometa, pregodaj je obesil kopačke na klin.

ODBOJKA:

Domači odbojkarji v pretekli sezoni niso uspeli obdržati statusa ligo. Letošnjo sezono bodo spet igrali v II. zvezni ligi; II. ligo so namreč razdelili na 4 cone. Kamnik bo igral v severni.

Trenerke posle bo opravljal Milan-Mičo STEHARN. Tehnični vodja bo Ante TADIĆ – aktivno je prenehal z igranjem, pošok rame. Po petletnem delu pa je trenerke posle opustil Marko LOGAR, ki pripeljal Kamnik do zvezne lige prek republiškega prvaka.

NOGOMET

Nogometaši Kamnika so se uvrstili v slovensko takšno consko ligo, te jih je treniral Polde HACLER. Po končanem tekmovalstvu je odstopil trener I. moštva. Trenerke posle je prevzel Milan KRAŠOVEC iz Kranja. Uspešno startal v novi sezoni. Kamnik je premagal Renče z 2 : 1, strelec Kamnik sta bila ŠLAJPAH in MEDMES.

ROKOMET

Tudi rokometiški so dobili večjo asfaltno površino. Novo tekmovalno sezono pa so začeli z neodločenim rezultatom 22 : 22 z ekipo DOBOVA naslednjem kolu so igrali z BREŽICAMI, ki vodijo v ljubljanski conski ligo. Igrali, in izgubili s 24 : 31; upajmo, da bodo domači rokometiški zaigrali boljše.

SMUČANJE

Tudi smučarji mislijo na zimo, pričeli so s kondicijskimi treningi. septembra pa pripravljajo gozdni tek, imenovan jesenski kros.

Mesec športa »Komenda« 74 končan

V okviru praznovanja občinskega praznika občine Kamnik so v Komendi pripravili vrsto športnih tekmovalj v različnih panogah.

13. julija so svečano odprli novo košarkarsko igrišče. Ob tej priložnosti je bil tudi košarkarski turnir za pokal Komenda 74, na katerem so sodelovale ekipe SVW iz Celovca, iz Kamnika ter dve domači ekipi. Prvo mesto in pokal so dobili košarkarji iz Kamnika, drugo in tretje mesto pa sta dosegli ekipi SVW Celovca in Komenda A.

Drugega dne meseca športa Komenda 74 je bila propagandna kolesarska dirka. Cicibani, pionirji in člani so se pomerili v hitrosti na hipodromu v Komendi.

21. 7. je moštrom Germek odigral simultanko s 23 domačimi pionirji. Rezultat je bil 21,5 : 1,5. Na članskem brzopoteznem turnirju pa se je zbralo 39 šahistov, ki so bili razporejeni v tri skupine. Iz vsake skupine so po štiri igrali v finalu. Zmagal je Karner pred Paplerjem, Vavpetičem in domačinom Krizajem. Kljub dopustom je bilo za turnir med mladimi veliko zanimanje.

27. 7. se je začel nogometni turnir med pionirji, na katerem so sodelovale ekipe iz Kamnika, Mengša, Šenčurja in Komende. Zasluzeno so zmagali domačini, saj so v finalu premagali ekipo iz Mengša kar s 4 : 1.

Z nogometnim turnirjem 28. 7. so bile zaključene športne igre Komenda 74; igrali so člani iz Kamnika, reprezentanca koroških Slovencev iz Sela (Avstrija) ter člani Radomelj in Komende.

● VATERPOLO

KAMNIK PRVI

V Kranju je bilo slovensko prvenstvo v vaterpolu za pionirje. Kamniški pionirji so na tem prvenstvu pokazali, da zmaga v tekmovalstvu za pokal Slovenije ni bila naključje, saj so tudi tu osvojili prvo mesto. K naslovu

KAMNIŠKI PIONIRJI – VATERPOLISTI
STOJIO: ŠNABL S., PODVERŠČEK, HOMAR J., PODBEVŠEK, RUČMAN, PIBERNIK, HOMAR D.
ČEPE: ŠNABL I., BERGANT, SLAPAR, GOLOB, DOJČINOVIČ, REISNER

pokalnega prvaka so dodelili še naslov prvaka Slovenije. Tudi na tem tekmovalstvu je bil Iztok ŠNABL najboljši strelec z 19 goli, tudi drugo mesto si je priboril Kamničan REISNER s 15 goli. Andrej Golob pa je bil najmlajši udeležene prvenstva, saj je star le 10 let.

Rezultati: KAMNIK : RENČE 24 : 4, KAMNIK : KOPER 5 : 5, KAMNIK : NEPTUN 13 : 1, KAMNIK : TRIGLAV 6 : 4.

Vrstni red: 1. KAMNIK, 2. KOPER, 3. TRIGLAV, 4. NEPTUN, 5. RENČE. B. G.

Pokal Slovenije Kamniku

V Kranju je bilo tekmovalje pionirjev za pokal Slovenije v vaterpolu. Prijetno so presenetili kamniški pionirji, ki so zasedli prvo mesto pred favoritom tega tekmovalstva kranjskim Triglavom. Na tem tekmovalstvu je sodelovalo 7 ekip iz Slovenije. Poleg pokala, ki ga je dobil, je imel Kamnik še najboljšega strelca z 32 goli, to je bil Iztok ŠNABL.

V predtekmovalstvu so kamniški vaterpolisti premagali vse nasprotnike z visokimi rezultati, v finalu so tudi dokaj gladko premagali Triglav z 8 : 3 in osvojili prvo mesto.

VRSTNI RED: 1. KAMNIK, 2. TRIGLAV, 3. KOPER, 4. RENČE, 5. RADOVLJICA, 6. NEPTUN, 7. VODOVODNI STOLP. B. G.

SPET KOŠ VEČ ZA KOMENDO

Na tem turnirju je zmagala ekipa iz Kamnika pred reprezentanco iz Sela (Avstrija), Komendo in Radomljami. Zmagovalna ekipa je prejela za to zmago ličen pokal v trajno last. Drugo in tretje uvrščeni ekipi sta prejeli pismena priznanja.

Za vse športne prireditve je bilo veliko zanimanje, kar ni presenetljivo, saj do sedaj v Komendi ni bilo dosti priložnosti za razvoj teh športnih panog, predvsem zaradi pomanjkanja potrebnih športnih objektov. S pridobitvijo le-teh pa se bodo vrata športu v Komendi odprla bolj na široko. Že v sezoni 1974/75 bodo Komendčani spremljali kvalitetne nogometne igre pionirjev. Komendski pionirji so se namreč že uvrstili v domačsko-kamniško ligo. M. J.

NOGOMET

KAMNIK : BMW (MUENCHEN) 4 : 5

Kamnik: igrišče Stadion prijateljstva v Mekinjah – gledalcev 1000; sodnik MESOJEDEC (Ljubljana) dober.

Kamnik: NOVAK, (FLERIN), POLJANSEK (ŠPOR), TORKAR, HRIBAR, KOS, VIDMAR, KOŽELJ (HRIBAR), ŠLAJPAH, MEDMES, MALI I, MALI II, (ZABAVNIK).

BMW: FEHREKAR, JURKAN, MILOVANOVIČ, SAMARDŽIJA, SAVIČ (LEPNIK), VOLOVŠEK, KRAJINA.

Strelci: Medmeš 3 in Koželj 1 za Kamnik, Milovanović 3, Krajina 2 za BMW.

Kamniški nogometaši že dve leti zapored gostijo ekipo BMW iz Muenchna, to je ekipa naših ljudi, ki so na začasnem delu v Zahodni Nemčiji.

V lanskim tekmi so bili boljši domači nogometaši. Letos pa so gostje prikazali lepšo igro in tudi zasluzeno zmagali. Domačini nogo metašem se je poznalo, da so šele na začetku priprav za novo sezono. Tekma je bila zanimiva, kljub temu da je bila v veliki vročini. Gledalci so uživali, saj so videli 9 golov. Tudi ta tekma je bila v počastitev občinskega praznika. B. G.

Zenski nogomet

DOMŽALE : LOTO (ZAGREB) 0 : 4

To je bila prva tekma v ženskem nogometu v Kamniku. Številni gledalci so uživali v lepi igri, predvsem gostujoče ekipe iz Zagreba. Ekipa Loto se je vračala s štirinajstdnevne turneje po Čehoslovaški, kjer je odigrala nekaj tekem.

Tekma je bila lepa, gostje so bile boljše nasprotnice v obeh polčasih, igralke Domžal so bile le v začetku drugega polčasa enakovredne nasprotnice. Najboljši pri gostjih sta bili VARGEK in PAJIČ, prvi Domžalah pa MEŽNAR in URANKAR.

Ta tekma je bila v počastitev občinskega praznika občine. B. G.